

DOBÓ ISTVÁN VÁRMÚZEUM

2013. ÉVI

BESZÁMOLÓ

BERECZ MÁTYÁS

MÚZEUMIGAZGATÓ

MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI MÚZEUM

TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELŐ LAP
2013.

INTÉZMÉNY NEVE: DOBÓ ISTVÁN VÁRMÚZEUM EGER
VEZETŐJE: BERCZ MÁTYÁS

I. Szervezeti kérdések

(2013. évi tervezett szervezeti átalakítások, személyi változások, alapidokumentumok módosításai, stb. teljesülése)

Alapvető nagy változás történt, mert – a Heves Megyei Intézményfenntartó Központtól 2013. január 1-jén – új fenntartóhoz került a Dobó István Vármúzeum. Az új fenntartó Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata. Majd Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata 148/2013. (III. 28.) sz. közgyűlési határozatának értelmében a Művészetek Háza Eger Kulturális és Szórakoztató Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft. átszervezése miatt 2013. április 1-jétől a Zsinagóga Galéria átvétele is megtörtént személyi állománnyal és Európai Uniós pályázatok fenntartási kötelezettségével együtt. A Sporttörténeti Kiállítóhely működtetését 2013. március 18-án vette át a Dobó István Vármúzeum az EVAT Zrt.-től. A Valide Szultána fürdőrom működtetését 2013. december 13-án kapta meg az intézmény.

A változásoknak megfelelően az intézmény alapidokumentumainak aktualizálása is megtörtént.

Alapító Okirat:

2013. február 28-án Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a Dobó István Vármúzeum Alapító Okiratának módosítását a 91/2013. (II.28.) számú közgyűlési határozatával hagyta jóvá, a 730/2012. (XII.13.) számú közgyűlési határozat a 91/2013. (II. 28.) számú határozattal módosult, melyben a Zsinagóga Galériát a tagintézmények sorába emeli.

2013. november 13-án Eger Megyei Jogú Város Önkormányzat 634/2013. (XI.14.) számú közgyűlési határozatával módosította a Dobó István Vármúzeum 91/2013. (II.28.) számú, a 730/2012. (XII.13.) számú közgyűlési határozatával módosított IX-09/3061106/2012. számon jóváhagyott egységes szerkezetű Alapító Okiratát, melyben a Valide Szultána fürdőromot a tagintézmények sorába emeli.

Működési engedélyek aktualizálása:

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata az Emberi Erőforrások Minisztériumánál kérelmezte és szabályosan módosította a fenntartása alatt álló muzeális intézmények működési engedélyeit:

Dobó István Vármúzeum új működési engedélyének nyilvántartási száma: MM/31655/2013 (2013. június 14.)

Gárdonyi Géza Emlékház új működési engedélyének nyilvántartási száma: MK/31656/2013 (2013. június 14.)

Telekessy Patikátörténeti Kiállítás új működési engedélyének nyilvántartási száma: MK/31660/2013 (2013. június 14.)

Heves Megyei Palócok Népművészete Kiállítóhely új működési engedélyének nyilvántartási száma: MK/31659/2013 (2013. június 14.)

A Dobó István Vármúzeum módosított Szervezeti és Működési Szabályzatát Eger Megyei Jogú Város közgyűlése Kulturális és Idegenforgalmi Bizottsága 44/2013. (VI.17.) számú határozatával hagyta jóvá.

A szervezeti átalakulás együtt járt a személyi állomány nagyarányú változásával is.

Személyi változások:

Fodor László régész 2013.07.14-től nyugdíjba vonult.
Árvai Zsuzsanna 2013.04.01-től 2013.05.31-ig,
Bíró Péter gyűjteménykezelő 2013.06.30-ig,
Bulla Márta múzeumpedagógus 2013.04.01-től 2013.06.30-ig,
Csapó Katalin Erzsébet takarítónő 2013.08.21-ig,
Kovács Andrásné takarítónő 2013.06.11-ig,
Krizsanyik Sándorné takarítónő 2013.06.08-ig,
Palincsár Klaudia gazdasági osztályvezető 2013.02.28-ig,
Papp-Kormos Éva kulturális menedzser 2013.04.15-től 2013.08.31-ig,
Dr. Rémiás Tibor Gábor történész muzeológus 2013.07.01-ig,
Tóth Pál Istvánné takarítónő 2013.06.08-ig,
Dr. Veres Gábor néprajzos muzeológus 2013.06.30-ig dolgozott az intézményben.

Vezetői megbízások:

Pályázat lefolytatása után Berecz Mátyás öt évre megkapta múzeumigazgatói kinevezését 2013. december 31-én.
Bujdosné Dr. Pap Györgyi 2013.05.01-től igazgató-helyettesi,
Császi Irén 2013.07.01-től gyűjteményi és tudományos osztály osztályvezetői,
Csintalan András 2013.07.01-től kiállítás-rendező csoport csoportvezetői,
Halászné Szilasi Ágota 2013.07.01-től Zsinagóga Galéria csoportvezetői,
Jakab Vilmos 2013.08.09-től Fegyveres Biztonsági Őrség parancsnoki,
Prepuk Szabolcs 2013.09.23-től műszaki osztály osztályvezetői,
Sikéné Kovács Melinda 2013.07.01-től állományvédelmi csoport csoportvezetői,
Szalai József Miklós 2013.07.01-től üzemeltetési csoport csoportvezetői,
Szécsényi Orsolya 2013.07.01-től közönségkapcsolati osztály közönségforgalmi igazgató-helyettesi megbízást kapott.

Új munkatársak:

Csillag Tamás EMOP koordinátor 2013.03.09-től,
Csuha Jánosné takarítónő 2013.09.03-tól,
Dolenszky György Előd fegyveres biztonsági őr 2013.06.27-től,
Farkas Csilla régész muzeológus 2013.04.08-től,
Gutay Mónika régész muzeológus 2013.07.01-től,
Halász Noémi múzeumpedagógus 2013.07.01-től,
Juhász Attila István takarító 2013.02.2-től,
Kovácsné Veréb Emese múzeumpedagógus 2013.04.01-től,
Nagy Helga takarító 2013.06.10-től,
Nagy László Attila régész muzeológus 2013.07.22-től,
Nahóczkiné Jakus Sára tárlatvezető, múzeumpedagógus 2013.04.01-től,
Prepuk Szabolcs műszaki osztályvezető 2013.09.23-tól,
Tóth Zoltán régész muzeológus 2013.07.18-től dolgozik az intézményben.

	2012. tény	2013. tény
Engedélyezett összlétszám (fő, töredék is lehet)	65,5	58,5
Ebből magasabb vezető vagy vezető (fő, töredék is lehet)	9	3
Ebből szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	27	30
Ebből nem szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	37,5	28,5

1) A megyei hatókörű városi múzeumok fenntartóváltásának tapasztalatai, év közben felmerült problémák

A Dobó István Vármúzeum az utóbbi években súlyos személyi, gazdasági és szakmai válságon ment át. Az intézményben 2008 óta öt alkalommal került sor vezetőváltásra. Ez alatt az idő alatt számos szakmai hibára derült fény, néhány súlyos esetben még most is vizsgálat folyik. A 2012. év végére az intézmény a csőd szélére jutott, csak jelentős fenntartói pénzügyi segítséggel sikerült stabilizálni a helyzetünket.

A múzeumi szférában 2013. január elsejével bekövetkezett változásoknak köszönhetően az intézmény a városi önkormányzat fenntartásába került, ami a korábbinál sokkal közvetlenebb érdekeltségi viszonyt tesz lehetővé. A múzeum és az önkormányzat vezetőségének a tavaly arra törekedett, hogy stabilizálja a múzeum helyzetét és integrálja az intézményt az önkormányzati intézményrendszerbe. A múzeumi vezetés már az átadás-átvétel előtt intenzív kommunikációt folytatott a leendő fenntartó képviselőivel. Ennek, valamint a meglévő társadalmi és munkakapcsolatoknak köszönhetően konstruktív viszony alakult ki a fenntartó és az intézmény között. A fenntartóval mostanra sikerült a múzeum helyzetét, problémáit és jelentőségét megérteni. Az önkormányzattal közösen arra törekszünk, hogy a múzeum, illetve az annak helyet adó vár, mint műemléki épületegyüttes és kiemelt történelmi emlékhely ismét fejlődési pályára álljon.

Középhosszútávon a múzeumnak szakmailag teljesítenie kell azokat az elvárásokat, melyeket kormányzati szinten a megyei hatókörű intézményektől elvárnak. Hosszú távon el kell érniük, hogy az intézmény regionális gyűjteményi és tudományos központként, a helyi közgyűjteményekkel, köz- és felsőoktatási intézményekkel együttműködve folytassa múzeumi tevékenységét. Az egri várat, mint kultuszhelyet kiemelt jelentőségű idegenforgalmi és kulturális vonzerőként kell kezelni, beintegrálva az országos és regionális idegenforgalom vérkeringésébe. A jövőbeni fejlesztéseknek támogatniuk kell a múzeumokkal szemben támasztott modern követelmények kielégítését, az élményszerűség, szórakozva tanulás, az attraktivitás, a korszerű látogatómenedzsment lehetőségeinek megteremtését. Mindezeknek korszerű marketinggel és fenntartható működéssel kell párosulnia. Az önkormányzat a múzeum tekintetében stabilitásra és fejlődésorientált működésre törekszik.

II. Szakmai működés

1) Intézményi terek / épületek tervezett infrastrukturális fejlesztései

(szöveges ismertetés és értékelés)

Az alábbi felsorolásban ismertetésre kerülnek az egri várban üzemelő Dobó István Vármúzeum kezelésébe tartozó ingatlanok 2013-as évben történt fejlesztései, azok fejlesztési tervei.

1. 2013. december 31-én kivitelezési szerződés aláírásával az Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata megbízásából, az „Egri vár és erődrendszer turisztikai attrakcióinak fejlesztése” címmel sikeres közbeszerzési eljárás keretében elindult a Vár területén lévő (első ütemben) 6 helyszín építési felújítása: a Szép bástya, a Török kert, a Fegyvertár épülete, a külső várfalsétány, a Setét kapunál lévő vizesblokk és a vár teljes területén húzódó közművezetékrendszer. A projekt 5 évi folyamatos munka, áttervezések, fenntartó és vezetésbeli változások, pénzügyi és egyéb akadályok legyőzésével, támogatás és pályázat sikeres elnyerésének köszönhetően indult el, ami az elmúlt évtized egyik legjelentősebb fejlesztése a várban. A kiviteli munkák jelenleg is folyamatban vannak. A Dobó István Vármúzeum, mint használó-üzemeltető képviselteti magát a heti rendszerességgel megtartott kivitelezési kooperációkon.

2. Az attrakció fejlesztés első ütemének indításával párhuzamosan zajlik a második ütem tervezése, mely vélhetőleg 2014 májusában kerül közbeszerzésre. Ez a folytatás további 4 helyszín megújulását fogja jelenteni: a Kazamaták, a Kaszárnya és ágyú termék, a Setét kapu, valamint a Dobó utca 12. szám alatti – jelenleg Heves Megyei Palócok Népművészete Kiállítóhely – ingatlan, mely összeköttetésbe kerül a vár kazamatarendszerével is.

Az elnyert pályázat összértéke bruttó 1,746 milliárd Ft. A munkák lebonyolítója; Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata.

3. A 2013. március 1-jén a Dobó István Vármúzeum – a Gárdonyi emlékévé keretében sikeresen elnyert NKA pályázat segítségével – októberben megkezdte az Eger, Gárdonyi Géza utca 28. sz. alatti Gárdonyi Géza Emlékház felújítási munkáit. A jelenleg is folyó építési munkák 19 millió Ft bruttó támogatásból valósulnak meg. A munkák tervezett befejezése 2014. március 18-ra datálható, mikor is ünnepélyes keretek között újra megnyílik a látogatók előtt (a felújítási munkák alatt zárva tartott) Gárdonyi Géza Emlékház. Az építési munkákat a Dobó István Vármúzeum bonyolítja le, a munkák jelenleg a tervezett ütemezéssel megegyezően haladnak.

4. 2013 decemberében, az induló „Egri vár és erődrendszer turisztikai attrakcióinak fejlesztése” projekt miatt több, jelenleg a Vármúzeum által intenzíven használt, a vár területén lévő épületet át kellett adni a kivitelezés részére. Ezt megelőzően gondos átszervezéssel megtörtént ezen épületek „átköltöztetése”, többnyire az Eger, Baktai út 38. szám alatti múzeumi raktárbázis épületébe, részben pedig a vár egyéb épületeibe. Ez a költöztetés jelenleg zsúfoltságot, funkció- és helyiség átszervezéseket, lomtalanítást eredményezett. E változások csak ideiglenesen tarthatóak fenn, mivel hosszabb távon a múzeum üzemelését hátráltatják, akadályozzák.

5. 2013 őszén a Dobó István Vármúzeum Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatától használatra – raktározási célból – megkapta az Eger, Széchenyi u. 78. sz. alatti ingatlant, az ún. volt 3-as iskolát. Az épület hasznosíthatósága érdekében a múzeum kiépítette annak vagyónvédelmi rendszerét. A további felújítási munkák és a raktározás tényleges beindítását megelőzve, gazdasági megfontolásból, üzemelési költségek csökkentése érdekében az épületet a Vármúzeum „visszaadta” az Önkormányzatnak, „elcserélve” azt a jelenlegi Baktai

út 38. sz. alatti múzeumi raktárbázis – eddig más szervezet által raktározásra használt – ún. 1-es épületszárnyára. Az épületszárny méreteiben és belső állapotában szinte megegyezett a Széchenyi úti ingatlanéval. Az így megszerzett épületszárny felújítására bár többet kell költeni, de őrzésére, közmű fejlesztéseire kevésbé, ami hosszabb távon gazdaságosabb üzemeltetést biztosít. Az épületbe történő átköltözések, raktározási munkák nagy része még a 2013-as év decemberében lezajlottak.

6. Az egri székhelyű Tetőcentrum Kft. pályázati forrásból és önerő bevonásával a 2013–2014-es évben a vár területén lévő Képtár épület földszintjén étterem kialakítás kivitelezési munkáit végzi. A társaság az étterem későbbi (5 évre szóló) külsős üzemeltetője is egyben. Várhatóan az étterem kiépítésével megoldódik a múzeumi látogatók és rendezvények ez irányú igényeinek kielégítése is, ami egyfajta kölcsönös gazdasági-turisztikai bővülést is eredményezhet.

7. Az Egri Városszépítő Egyesület támogatásával felújításra került a 2013. október 25-én ünnepélyes keretek között átadott Gárdonyi Géza sírkert is. A felújítás helyi vállalkozók, gazdasági szervezetek, a Vármúzeum és magánszemélyek közös összefogásával valósult meg. A sír felújított állapotának megőrzése a Dobó István Vármúzeum feladata.

8. A Vármúzeum kezelésébe került 2013. november 13-án a Dobó utcában újonnan átadott Valide Szultána fürdőrom ingatlana. Az ingatlan pályázati kötöttségek miatt bevételt nem termelhet, ugyanakkor a belsőépítészeti munkák elvégzésének hiánya miatt attrakciós tartalommal sem rendelkezik. A Vármúzeum a hasznosíthatóság érdekében belsőépítészeti terveket azonnal megrendelte, ugyanakkor a majdani építészeti kialakítási munkákat a 2014-es év elején kívánja az éves tervezett költségvetéséből (amennyiben az elfogadásra kerül a fenntartó által) megvalósítani, a mielőbbi látogatói forgalom előtti megnyitás céljából.

9. A vár területén 10 helyszínen kisebb állagmegóvási, veszély-elhárítási munkákra (falszövet, falkorona, boltozatok, szigetelések, életveszély elhárítása miatt lezárt területek stb.), valamint a Zárkándy-bástya teljes rekonstrukciós-felújítási munkájára vállalkozott és engedélyes terveket készített a tulajdonos-vagyonkezelő Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. A munkák bruttó becsült értéke 180 millió Ft. Ezen munkákból mindössze egyet, a volumenében legjelentősebb Zárkándy-bástya munkáit kezdték meg. A további munkák kivitelezése, valamint a bástya-rekonstrukció folytatása a 2014-es évben várható. A munkákat, mint minden más, a vár területét érintő felújítást-bővítést a Vármúzeum régészei felügyelik, illetve végeznek ásatási feladatokat.

10. A kezelésünkbe tartozó Eger, Kossuth Lajos utca 17. szám alatti Zsinagóga Galéria épületének felújítási engedélyes tervei – a Vármúzeummal egyeztetett tartalommal – 2013. év végére elkészültek a fenntartó, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata megbízásából. Az épület tetőszerkezete, általános külső és belső állapota, gépészeti-, elektromos hálózata is felújításra szorul. Kiállítások, kulturális rendezvények megtartására egyre kevésbé alkalmas az állapota miatt és épületenergetikai megoldásai sem megfelelőek. A kivitelezési munkák várhatóan 2014 tavaszától indulnak a fenntartó finanszírozásával.

11. A beruházási munkákon kívül, éves szinten gyakorlatilag folyamatosan történnek az ingatlanok, épületek karbantartási munkái, melyeket a Vármúzeum dolgozói, jórészt külsős társaságok bevonásával végeznek. Ezen munkákat (sajnos, forrás hiány miatt) fontossági rangsorolás után végezzük. A teljes mértékű karbantartási, üzemeltetési, állagmegóvási munkákat nem tudjuk ellátni létszám- és finanszírozási hiányok miatt.

2) Gyűjteménygondozás és feldolgozás

Régészeti gyűjtemény	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Régészeti és őslénytani feltárások száma és alapterülete (db és nm)	1 db 217 m2	kb. 15 db 6.000 m2	20 db 8.959 m2
Gyűjteménygyarapítási alkalmak száma és időtartama (kivéve régészeti és őslénytani feltárások) (db és nap)	-	-	-
Éves gyűjteménygyarapodás száma (tétel, db, példány, stb.)	-	Ásatástól függő	5.696 tétel/22.863 db tárgy
Gyarapodási naplóba vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	-	Ásatástól függő	169 tétel
Szakleltárkönyvbe vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	-	Kb. 6.000 tétel (Apc, Ludas)	5.696 tétel
Szokrénycataszteri nyilvántartásba vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	653 doboz	500 doboz	583 tétel/739 db
Elkészült, képi ábrázolással is ellátott leírókartonok száma (db)	-	-	-
Revíziózott tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	1.400 tétel	Kb. 1.000 db (népvándorlás kori gyűjtemény)	356 db
Tisztított, konzervált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	1.813 db	50-10.000 db	1.804 db
Restaurált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	131 db	210 db	98 db
Irodalomtörténeti,- történeti,- néprajzi,- képzőművészeti,- iparművészeti gyűjtemények összesen	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Gyűjteménygyarapítási alkalmak száma és időtartama (kivéve régészeti és őslénytani feltárások) (db és nap)	5 nap	16 nap	5 db/27 nap
Éves gyűjteménygyarapodás száma (tétel, db, példány, stb.)	160 db	1.000 db	2.448 db
Gyarapodási naplóba vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	158 db	1.017 db	2.448 db
Szakleltárkönyvbe vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	138 db	500 db	571 db
Szokrénycataszteri nyilvántartásba vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	-	-	-
Elkészült, képi ábrázolással is ellátott leírókartonok száma (db)		565 db	150 db
Revíziózott tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	3.569 db	217 db tárgy, 3.335 db könyv	1.172 tétel, 1.124 db könyv

Tisztított, konzervált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	1.813 db	3.651 db	1.559 db
Restaurált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)		19 db	31 db

A fenti táblázatból a Régészeti és őslénytani feltárások száma és alapterülete részletezve: (db és m2):

a) Megelőző feltárás:

Dr. Domboróczki László

Alkalmak száma: 2 db (alapterülete: 300 m2) gyűjtési napok száma: 12 nap

– Egerbocs– Butaj-völgy I. (vaskori telep) 2013. 10. 24–2013. 11. 09.

– Egerbocs– Butaj-völgy II. (vaskori telep) 2013. 10. 24–2013. 11. 09.

Farkas Csilla

Alkalmak száma: 1 db (alapterülete: 1.120 m2) gyűjtési napok száma: 19 nap

– Egerszalók– Hideg-völgy (késő bronzkori, császárkori és középkori telep, császárkori sírok) október 28 – november 21.

Gutay Mónika

Alkalmak száma: 5 db (alapterülete kb. 6.650 m2)

–Detk–Bika-dűlő

–Detk–Tarnóca-dűlő megelőző feltárások

–Egerbakta–Szóláth-völgy II.

–Halmajugra–Szoller-dűlő 3. lelőhely leletmentő feltárása

–Visonta–Malom-úti-dűlő (10 m2) őslénytani feltárás

Halász Ágoston

Alkalmak száma: 8 db (alapterülete: 224 m2)

Nagy László

Alkalmak száma: 2 db (alapterülete: 200 m2)

Vágvölgyi Bence

Alkalmak száma: 2 db (515 m2)

b) Régészeti szakfelügyelet:

Dr. Domboróczki László

Helyszínek száma: 2 db/ gyűjtési napok száma: 2 nap

– Hatvan–II. Kavicsbánya (hrsz.: 0132/24., 0145): március 12.

– Gyöngyös–Sárhegy (hrsz.: 7921/12-13): március 21.

Farkas Csilla

Helyszínek száma: 18 db/ gyűjtési napok száma: 54 nap

– Gyöngyös–Sárhegy (hrsz.: 7921/12-13): április 11.

– Kál, Tarnaméra, Ecséd szilárdhulladék lerakók rekultivációja: április 19., 25., május 8.

- Poroszló, Kossuth utca 59.: május 17. (Gyarapítási tétel: 4 zacskó)
- Szihalom szennyvíz: május 21-24., 27-31., június 3-5., 10-28., július 1-8, 24-26.
(Gyarapítási tétel: 26+10 csomagolási egység)
- Kápolna, Tarna-patak meder rekonstrukció, helyszíni szemle(Tóth Zoltánnal):május 27.
- Andornaktálya, hulladéklerakó rekultiváció: június 12.
- Dormánd, csapadékvíz: június 18., 21.
- Tarnasadány, Átány, Pély hulladéklerakók rekultivációja: június 28., július 4.,
augusztus 8.
- Apc, hulladéklerakó, helyszíni szemle: július 22.
- Maklár, ZF Hungaria Kft. új üzemcsarnok: augusztus 7., 8., 12.
- Sirok, Vár Camping étterem: augusztus 30., szeptember 2.
- Noszvaj, hulladéklerakó rekultivációja: szeptember 11., október 1.
- Eger–Fedémes gázvezeték (Vágvölgyi Bencével) szeptember 19., 30.
- Bene-patak rekonstrukció, Nagyfüged, Detk: október 4.
- Karácsond, szennyvíz: október 4.
- Domoszló, szennyvíz: október 4.
- Kál, szennyvíztelep: október 9.
- Visznek, hulladéklerakó: december 19.

c) Terepbejárás:

Dr. Domboróczki László

Alkalmak száma: 2 nap

- Mezőtárkány: március 5. (Reményi Lászlóval, MNM NÖK)
- Apc–Zagyvaszántó: október 28. (Reményi Lászlóval, MNM NÖK)

Farkas Csilla

Alkalmak száma: 2 nap

- Maklár: december 9.
- Heves, Abasár: december 12.

Gutay Mónika

Alkalmak száma: 12 nap

- 2013. 04. 27. Apc
- 2013. 05. 04, 05. 11, 05. 18, 06. 08 Ecséd őskőkori és őskori lelőhelyek regisztrálása és leletanyag gyűjtés
- 2013. 07. 20. Egerbakta ős- és népvándorlás kori lelőhely regisztrálása
- 2013. 09. 29. Gyöngyöstarján közös terepszemle T. Bíró Katalinnal, a limnikus és hidrotermális kovaközetek elsődleges és másodlagos geológia nyersanyagforrásainál, mintagyűjtés
- 2013. 12. 16. Visonta–Malom-úti-dűlő, Sós-völgyi patak fosszilis csontok feltárása és mintavételezés a Magyar Természettudományi Múzeummal együttműködve (Gasparik Mihály, Virág Attila és Pazonyi Piroska paleontológusok)
- 2013. 12. 15. és 2013. 12. 23. Terepbejárások a Tarna-völgyben, Tarnaörs területén
- 2013. 12. 27. és 2013. 12. 30. Terepbejárások a Zagyva-völgyben, Tarnaörs és Erk között

d) Helyszíni szemle:

Dr. Domboróczki László

Alkalmak száma: 45 (+20) nap/ 22 helyszín

- Hatvan – AS Kórház, Víztározó ép.: április 14.
- Hatvan – Grassalkovich Kastély ép.: április 11.
- Gyöngyös – Sárhegy (hrsz.: 7921/12-13) átadás: április 18.
- Hatvan–21-es út csomópont tervezés: április 18.
- Domoszló szennyvíz: május 9.
- Visonta–Szentkereszt templom régészeti tervásatás: május 13.
- Hatvan – Grassalkovich Kastély: május 17.
- Detk–Tarnóca-patak: május 31.
- Hatvan–AS Kórház, Rehab. szárnyépítés: június 10.
- Hatvan–AS Kórház, Rehab. szárny: június 13.
- Visonta–Szentkereszt templom: június 14.
- Gyöngyös BNJ Gimnázium liftakna: június 24.
- Maklár–ZF beruházás: július 4.
- Maklár, Szihalom-szennyvíz: július 15.
- Maklár, Szihalom, Hevesvezekény földkábél, Visonta: július 16.
- Maklár–ZF beruházás: július 17.
- Maklár–ZF beruházás: július 18.
- Maklár–ZF beruházás: július 19.
- Maklár, Visonta: július 22.
- Maklár–ZF beruházás: július 23.
- Maklár, Szihalom: július 24.
- Maklár, Szihalom: július 25.
- Visonta–Szentkereszt templom: július 26.
- Visonta–Szentkereszt templom: július 29.
- Visonta–Szentkereszt templom: július 30.
- Visonta–Szentkereszt templom: július 31.
- Visonta, Apc: augusztus 2.
- Visonta–Szentkereszt templom: augusztus 8.
- Visonta, Apc fúrás: augusztus 9.
- Visonta–Szentkereszt templom: augusztus 16.
- Detk–Tarnóca-patak, Visonta–Szentkereszt templom: augusztus 23.
- Detk–Tarnóca-patak, Visonta–Szentkereszt templom: augusztus 30.
- Detk–Tarnóca-patak, Visonta–Szentkereszt templom: szeptember 6.
- Detk– patak, Visonta–Szentkereszt templom: szeptember 12.
- Nagykökényes, Apc: szeptember 20.
- Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum új szárny ép.: október 1.
- Dormánd–Heves, 31-es út próbafeltárás tervezése: október 9.
- Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum új szárny ép.: október 1.
- Egerbocs, Egerbakta, Eger–Fedémes gázvezeték: október 24.
- Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum új szárny ép.: október 25.
- Egerbocs, Eger–Fedémes gázvezeték: október 30.
- Egerbocs, Egerbakta, Eger–Fedémes gázvezeték: november 6.
- Egerbocs, Eger–Fedémes gázvezeték: november 7.
- Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum új szárny ép.: november 8.

Mindezekon felül, az év során az Egerben éppen folyó régészeti munkákon további 25 alkalommal végezett helyszíni szemlét.

Farka Csilla

Alkalmak száma: 1 nap/ 2 helyszín

– Feldebrő, rk. templom altemploma: december 19.

– Sirok, Vár: december 19.

Gutay Mónika

–Detk, Tarnóca mederkorrekció régészeti megfigyelés 2,2 km-en (déli rész), 0,5 km-en (északi rész)

a) Gyarapodás és arányainak tervezése és teljesülése

A régészeti gyűjteményben a gyűjteménygyarapításra a sikeres ásatások révén kerülhet sor, mely előre nem tervezhető. A gyűjtemény a sok megvalósult régészeti munkának köszönhetően jelenősen gyarapodott 2013-ban.

A 2013. évre vonatkozóan, hasonlóan az előző évekhez, forráshiány miatt nem volt lehetőség a tervezésre, – a történeti, néprajzi, irodalomtörténeti, képzőművészeti gyűjteményekben – mégis kimagasló nagyságrendűnek mondható az intézmény műtárgygyarapodása a 2013. évben, köszönhetően annak, hogy az új fenntartó engedélyezte az intézmény költségvetésében, hogy műtárgyvásárlások is megvalósulhassanak az előirányzott keretből.

Ezen felül NKA sikeres pályázatból 900.000 Ft-ot költhettünk műtárgyvásárlásra. Továbbá fenntartói segítséggel Gárdonyi leveleket vásárolhattunk meg. Öröndetes tény, hogy ajándékozás útján is gyarapodhatott a műtárgyállomány.

b) Kiemelkedő darabok vagy együttesek bekerülése

A tervhez képest, mely csak az NKA pályázati vásárlási lehetőséggel számolt, sikerült más, a múzeum számára fontos, kiemelkedő jelentőségű műtárgyakhoz is hozzájutni.

Régészeti gyűjtemény: Császárkori síranyag és késő rézkori kerámia. A Múlt-kirakó című kiállításban szerepelhettek.

Történeti gyűjtemény: I. és II. világháborús katonai felszerelések, géppuska. Fertálmesteri tabló. Eger város címere. (összesen: 162 tétel)

Néprajzi gyűjtemény: Az NKA Közgyűjtemények Kollégiumának támogatásával a játékgyűjtemény népi és polgári egységét sikerült gyarapítani. Az Egerben fellelt 849 darabból álló Schreiber miniatűr papírszínház kollekciónak és a Markazon élt Keszthelyi Jánosné (1926–2012) népi gyermekjáték és néprajzi hagyatékát vásároltuk meg. Valamint besenyőtelki kelengyével, bútor együttesel és a szuhahutai Virágh Margit mesekönyveivel és használati tárgyival sikerült gyarapítani a néprajzi- és játékgyűjteményt. A textilgyűjtemény népi iparművészeti anyagának gyarapítása Pataki Miklósné a Népművészet Mestere len garnitúrájának vásárlásával történt.

Képzőművészeti gyűjtemény:

–18. századi mester: Kálvária (1753) olaj, vászon (vásárlása NKA pályázati pénzből) Restaurálásra szorul.

–Simonyi Emő: Follonicam, 2012 olajtempera, vászon

- Simonyi Emő: Daumier csapata, 2011 olajtempera, vászon
- Simonyi Emő: „Csirkefogó”, 2012 olajtempera, vászon
- Simonyi Emő: Udvar, 2012 olajtempera, vászon

Letét:

- Lunczner Gyula Béla 12 db iszlám kalligráfiája.
 - A gyámhivatal felkérésére is őrzünk műtárgyakat. 4 db mű került így hozzánk Kishonthy Jenő, Egerben élő festőművész korai munkáiból, illetve egy Boldizsár István rézkarc. Raktárba kerülésük előtt tisztításon estek át.
 - Szász Endre: Ádám és Éva, festménye 1968-ból
- A Kondász Róbert és Farkas Márk tulajdonát képező nagy alakú festmény a történeti kiállítás anyagát gazdagítja.

Iparművészeti gyűjtemény:

Ajándék:

- Azzam pasa patikája, festett fedeles fa doboz, 20 db gyógyszeres üvegcsével. Kor: 18. sz. vége, 19. sz. eleje
- Származási hely: Szíria, Damaszkusz (Munir al Bahari Bab Assarki utcai régiségkereskedése)
 Becsült érték: 1000 Euró

Irodalomtörténeti gyűjtemény: A Gárdonyi-gyűjtemény gyarapodása terven felül sikerült. Összesen 61 dokumentum került a múzeum tulajdonába.

Gárdonyi levelei Avar Gyulához

A Dobó István Vármúzeum Gárdonyi Gyűjteménye korábban rendelkezett 5 db Avar Gyula által írt levéllel, melyben tanácsot kér Gárdonyitól. Avar Gyula középiskolai tanár volt, aki versírással is próbálkozott. Avar Gyula leszármazottai őrizték eddig azokat a leveleket, melyekben Gárdonyi szakmai tanácsokkal látta el a szolid tanárembert. Ők ajánlották fel megvételre a leveleket, így egy különleges szakmai levelezés birtokába jutottunk. A levelek nem csak tartalmukban, hanem külsejükben is rendkívüliek. Néhány borítékon feladóként Gárdonyi dombornyomásos címe látható, illetve két levél Gárdonyi névjegykártyájára íródott.

Gárdonyi Géza levelezése a Légrády testvérekkel

A 34 darab Gárdonyival kapcsolatos dokumentum 17, az író által írt levelet, valamint különleges okmányokat tartalmaz. Köztük van egy, a Légrády Testvérek által kezdeményezett lakás kiutalási kérelem. A Kiadó a lakást Gárdonyi Gézának kérte, mégpedig azért, hogy a nagy beteg író Pestre költöztessék gyógykezeltetni. A levelek az író utolsó éveinek dokumentumai. Megtudjuk, hogy Gárdonyi nélkülözött az első világháborút követő zavaros években, valamint az is kiderül, hogy sokat betegeskedett, ereje fogytán pedig nagyon nehezen ment a munka.

Gárdonyi Géza levele Jakab Ödönnek és Sas Edének

Az író Jakab Ödönnek írt levele az Egri csillagok című regény írása közben született, Gárdonyi Konstantinápolyba történő utazása előtt, a Sas Edének írt néhány sor pedig egy nagyon kedves hangvételű részvétet nyilvánító levél.

Könyvtár: terven felül, két darab egri vonatkozású misekönyvet vásárolhatott.

- c) Az éves gyarapodással kapcsolatos nyilvántartási feladatok megvalósulása, különös tekintettel a számítógépes nyilvántartásra

Régészeti gyűjtemény: Dorkóné Szántó Zsuzsannának köszönhetően a régészeti irattár nyilvántartása 2013 áprilisától napra kész. Vágvölgyi Bence és Ritz Henrik augusztustól részben a számítógépes régészeti adattári nyilvántartás korszerűsítésén dolgozik. A digitalizálás terén fokozatos előre haladás tapasztalható.

Történeti gyűjtemény: A gyarapodás nyilvántartásba vétele folyamatos, a számítógépes nyilvántartás azonban még nem indulhatott el.

Néprajzi gyűjtemény: A tárgyévi 1059 darabos néprajzi gyarapodásból 418 tárgy számítógépes nyilvántartásba vétele történt meg.

Képzőművészeti gyűjtemény: A bekerülő tárgyak minden esetben nyilvántartásba kerülnek. A képzőművészeti gyűjtemény számítógépes nyilvántartásának elkészítése tulajdonképpen évek óta zajlik, leginkább a kiállított és a raktári anyag fotózásával tudunk előre haladni addig, amíg a megfelelő digitális nyilvántartó rendszerüzemeltetésbe nem kerül. Word alapon a képzőművészeti gyűjtemény több egysége (akvarell gyűjtemény, portrék) visszakereshetőek. Valamint 2008 óta hasonló funkciót töltenek be a Word felületen kezelt, az új gyarapodást leíró nyilvántartási lapok. 2013-ban megtörtént a megfelelő program kiválasztása, a költségvetésből a megfelelő kapacitású számítógépek megrendelése.

Irodalomtörténeti gyűjtemény: Folytatódott a titkosírástos gyűjtemény szkennelése. Az új szerzemények szkennelése megtörtént. A teljes és szabályos nyilvántartásba vétel a megfelelő program meglétekor veheti kezdetét.

- d) Feldolgozásra váró (visszamenőleg felhalmozódott) régészeti és őslénytani anyag becsült mennyisége és a hiányosságok feldolgozása érdekében 2013. évben előirányzott feladatok teljesülése

– Baktai úti raktár alagsorban: 3765 doboz, 1164 zsák, 262 láda, 55 zacskó vegyes anyag van, ez összesen kb. 5196 csomagolási egység.

– Baktai úti raktár emelet: nincs adat. Most zajlik a költözés.

– Vár: a vári anyag a kaszárnyatermekben (kb. 400 láda), embertani anyag a padláson (felméretlen, költöztetésre vár: a leltározatlan anyag itt kb. 300 nagy zacskó).

– Sas úti raktár – Becsült nyilvántartott leletanyag összesítő:

	Zsák	+	Doboz	+	Tétel (db)
1. Füzesabony-Gubakút	32		62		74.580
2. Adács-Mancsos-rét	36		7		
3. Tiszaszőlős-Domaháza	13		kb. 50		
4. Füzesabony-Szikszói-berek	68		35		
5. Visonta KII-A			56		
6. Dormánd-Csincsai-benzinkút	23		12		
7. Hevesvezekény-Nyári-Járás	10				
8. Pély-Heves-Iványi-dűlő	6				
9. Besenyőtelek. Falusi-dűlő			4		

10. Kömlő-Nagyhalom		2
11. Zaránk-Erki-halom		2
12. Kompolt-Kígyósér	2	82
13. Kompolt-Kastélypark		12
14. Mezőszemere-Zsidó-tag		5
15. Csány	9	2

Nem nyilvántartott anyag:

16. Ludas-Varjú-dűlő 1998-2002	315+200	4+100
17. Mezőszemere-Kismari-fenék	68	35
18. Füzesabony-Szennyvíztelep	20	56
19. Dormánd-Zsidó-temető	30	
20. Nagyút-Legelő		30
21. Pély-Rókalyuk	3	
22. Apc-Berekalja 1	70	
Összesen kb.:	905	556
		74.580

Megjegyzés: Az eddigi tapasztalatok alapján egy zsákban kb. 800–1.000 db töredék szerepelhet, egy dobozban pedig kb. 10-100 db. A fenti adatok alapján közel 1 millió leltározatlan tételről lehet szó. Érdemes azt is megemlíteni, hogy a nem nyilvántartott anyagban (Ludas) jelentős azoknak a zsákoknak az aránya, amelyek mosatlan anyagot tartalmaznak, valamint az egész anyagra jellemző, hogy alacsony a restauráltsági arány.

A 2013. évi előirányzott feladat a Baktai úti raktári felmérés volt és a költöztetés, ez részben meg is történt és jelenleg is zajlik. Revízió viszont nem történt. Ami azonban megtörtént:

- A Baktai úti raktárban található anyag felmérése, katalogizálása (Farkas Csilla, Tóth Zoltán).
- A Ludas–Varjú-dűlő lelőhely anyagának mosásának, válogatásának megkezdése. Az újonnan bekerülő anyag folyamatos tisztítása. A Sas úti garázsban 350 zsák mosatlan anyag van, ennek tisztítása kezdődött meg.
- Leltározás, feldolgozás: Apc–Berek-alja (Gutay Mónika), Ludas–Varjú-dűlő (Király Ágnes külsős régész ELTE)
- Múlt-kirakó kiállítás, főként leltározott, kis részben leltározatlan anyag. Ez utóbbiak fotózása, gyarapodási számmal való ellátása történt meg.

- e) Feldolgozásra váró (visszamenőleg felhalmozódott) egyéb anyag becslött mennyisége és a hiányosságok feldolgozása érdekében 2013. évben előirányzott feladatok teljesülése

Történeti gyűjtemény: Elmaradt nyilvántartási hiányosságok még mindig vannak, mivel a történeti tárgyi gyűjtemény nagy része jelenleg is a Sas úti raktárban van tárolva, melynek mentesítése – a gázosítás okozta következményektől – még nem történhetett meg. A terv így nem teljesülhetett.

Képzőművészeti gyűjteményben egy kb. 1.300 db-os grafikai gyűjtemény szakszerű feldolgozása régóta várat magára. A 18-19. századi sátoraljaújhelyi gyűjtőtől megvásárolt kisgrafikai gyűjtemény kvalitása valamint technikai és tartalmi sokfélesége megkívánja az alapos előkészületet. Eddig megtörtént a művek fotózása, a fotók és a grafikák sorszámmal való ellátása. Konzultációk zajlottak országos múzeumok grafikai gyűjteményeinek gondozóival (Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Képcsarnok, Egyetemi Könyvtár) a feldolgozás mikéntjéről, és elkezdődött a megfelelő szakirodalom begyűjtése, azok tanulmányozása.

Irodalomtörténeti gyűjtemény: Digitalizálásra váró gyűjteményi egységek: titkosírásos mesterfüzetek, levelezés, kéziratok egy része.

f) Gyűjteményi rend és raktári helyzet értékelése, raktárrendezéssel kapcsolatos 2013. évi feladatok teljesülése

Régészeti gyűjtemény:

A raktári anyag költözése a Sas úti raktár vegyi károsodása miatt nem valósult meg, de a raktári rend kialakítása a Baktai úti raktárban folyamatban van.

A raktári helyzet a Baktai úton:

– A jelenleg rendelkezésre álló hely, amely por és nedvességmentes, takarítható, megközelíthető helyiségekből áll az előzetes felmérés szerint kevés.

– Az emeletek közötti nagyobb anyagmennyiség mozgatása lift, illetve emelő hiányában csak kézi erővel oldható meg. Szükséges lenne kézi kocsi, kézi béka, elektromos emelő vagy mini teherlift.

– A raktár bővítése kapcsán felmerült újabb lehetőségek esetében, melyek a Baktai úti raktár tetőterét, valamint az 1-es épületet jelentenék, a feltételek még nem biztosítottak. Aljzat takaríthatósága, zárható nyílászárók, amely a por és nedvesség mentességet is biztosítanák.

– Régészeti fa- és textilanyag elhelyezésére nincs klimatizált hely.

– A polcrendszer hiányos, szükség van még további polcrendszer kialakítására.

– Sok csomagolási anyag károsult, szakadt, nincs elegendő doboz és láda (ez 2013-as évre vonatkozik), a zsákos csomagolás nem megfelelő.

– Nincs átmenő raktár, – csak ideiglenes –ahová a frissen bekerült még tisztítatlan anyag kerülhet.

– Sok korábban restaurált anyag szétesett, korrodálódott. Revízió és az anyag restaurátori átnézése szükséges.

– A gyűjteményi rend alakulóban, fő irányvonalait meghatároztuk, a rendezés elkezdődött.

Ami tervezhető volt az év elején, az a költözés kivételével teljesülhetett. A Térkép gyűjtemény részleges revíziója is megtörtént (356 db).

Történeti gyűjtemény: A fotó-, képeslap-, dokumentációs gyűjtemény valamint a történeti adattár a várban lévő raktárakból a Baktai úti, kijelölt raktárhelyiségbe került. Portalanítva, dobozolva helyeztük el az anyagot Salgó-Dexion polcos elrendezésben. Nagy előrelépés, hogy a Baktai út 38. szám alatt a Kórház területén lévő ideiglenes raktárunkat fel tudtuk számolni, az itt tárolt tárgyak átkerülhettek a Baktai úti raktárbázisunkra.

Nagyon fontos, hogy minden, a vár területén elszórt helyen lévő kisebb gyűjteményi raktárainkat is fel tudtuk számolni és korszerű körülményekkel rendelkező Baktai úti raktárbázison nyertek elhelyezést a műtárgyak.

Néprajzi gyűjtemény: A Játékgyűjtemény raktári polcozása megtörtént, a raktári rend kialakítása folyamatos. A gyöngyösi Mátra Múzeum néprajzi gyűjteményének revízióval egybekötött raktári rendezése szakmuzeológusi leépítés miatt elmaradt.

Képzőművészeti gyűjtemény: A 2005-ben minisztériumi támogatással felújított képzőművészeti raktárat ki kellett költöztetni a várból. Helyére étterem épül. A Baktai úti raktárbázison a gyűjtemény számára kijelölt termekben tároló rendszer nem volt, így a régi rácsrendszert kellett a terem adottságaihoz átalakítani, mely munkát az étterem beruházója vállalta. Így a meglévő szerkezetek a vári raktárból kibontva, méretre vágva és újra hegesztve és festve kerültek beépítésre az új raktárban. Természetesen ez a megoldás kényszermegoldás volt, ami azt eredményezte, hogy a kialakított görgős- és fix fémrácszatból álló rendszer nem tökéletes és a terem megkívánta praktikus, hely-specifikus megoldásokkal sem rendelkezik. A térkihasználtság nem mondható tökéletesnek és a tároló felület mennyisége sem elegendő a meglévő képállományhoz. Elsősorban a modern képtári anyag így Salgó-Dexion polcokon kerül elhelyezésre, ami megnehezíti a tárgyak keresését, mozgatásuk közben pedig sérülést szenvedhetnek. A beépítésre került Salgó-Dexion polc mennyisége sem elegendő, a jövőben bővítésre szorul. A raktár azonban sok pozitívummal is rendelkezik; tiszta, pormentes és állandó hőmérsékletet tudunk benne biztosítani. Egy épületben van a restaurátor műhellyel és a fotóműteremmel, így az állományvédelmi és nyilvántartási munkák – szükség esetén – zavartalanul folyhatnak a gyűjteményben. A régi raktárból becsomagolva került át a majdnem 1.500 alkotás 2012-ben. A rácsrendszer elkészülte után 2013 elején elkezdődött a képek kicsomagolása és elsősorban régi képtári anyag ismételt, a raktár adottságához alakított tematikus rendszer szerinti elhelyezése – a kataszteri rend kialakítása.

Ebben a munkában három gyűjteménykezelő volt H. Szilasi Ágota segítségével: Bíróné Molnár Csilla, Dr. Rente Ferenc és Benedek Attila.

A munka folytatásra vár, a 2014-es revízióval egybekötöten tervezzük befejezni.

Az Iparművészeti gyűjtemény raktári helyzete összefügg a Sas úti raktárbázison történt műtárgykárosodással, költöztetése a Baktai úti raktárban kijelölt helyére a múzeum általános raktár-költöztetési programjába fog beleilleszkedni. 2013-ban jelentős előrehaladás e gyűjteményben nem volt.

Külön feladat volt a Városházán található festmények csomagolása és szállítása a Baktai úti raktárba. A városháza épületének felújítási munkálatai miatt a díszteremben és a irodákban lévő művekről és egyéb képjellegű tárgyokról volt szó. Valamennyi tárgy fotózásra került (Lónyainé Nagy Éva). A csomagolásban a restaurátorok (Sikéné Kovács Melinda, Szabóné Erika és Nagy Péter, valamint Bíróné Molnár Csilla és Dr. Rente Ferenc) gyűjteménykezelők volt a segítségére H. Szilasi Ágotának.

Irodalomtörténeti gyűjtemény: A gyűjtemény – megléte óta – először kerülhetett méltó raktárhelyiségbe a Baktai úti raktárbázison. A 2013-ra tervezett raktárrendezés megtörtént.

Könyvtár: Költözés miatt az állomány becsomagolva található a Baktai úti raktárbázison, töredéke szabadpolcos elhelyezést kapott.

Állományvédelmi csoport:

Legfontosabb feladat a 2008. évben a Sas úti raktárbázison történt gázos fertőtlenítés során károsodott műtárgyak mentesítésének és a vonatkozó anyagvizsgálatoknak a szakmai koordinációja és a Sas úti raktár légszennyezettségének vizsgálata volt. A Dobó István Vármúzeumban 2013. április 12-én szakmai szimpóziumot szerveztünk, a gázosítás során károsodott műtárgyak megmentésére.

Ezen a konzultáción részt vettek az intézmény vezetői, muzeológusai és restaurátorai, valamint a magyar tudományos élet meghívott jeles képviselői:

- Magyar Nemzeti Múzeum: Földessy Péter, Lencz Balázs, Sipos Enikő restaurátorok
- Néprajzi Múzeum: Sterbetz Katalin textil restaurátor
- Iparművészeti Múzeum: Tóth Márta textil restaurátor
- Állományvédelmi Bizottság: Szentesi Edina
- BME: Keglevich György, Vigh András vegyészmérnökök
- Nemes Katalin korrózióvédelmi szakmérnök
- Szőkéné Horváth Judit a Novochem képviselője
- Magyar Gázmesterek szövetsége: Reisinger Mátyás gázmester
- ELTE TTK ásványtani tanszék: Weiszburg Tamás
- Miskolci Egyetem Ásvány- és Kőzettani Tanszék: Gherdán Katalin

A szimpóziumon a szakemberek által megerősítést nyert, hogy egy rendkívül összetett és egyedi problémával állunk szemben. Ennek megoldása körültekintő előkészítést és tervezést igényel. A szakemberek közös véleménye szerint, először meg kell ismernünk a végbement folyamatokat és a keletkezett korróziós termékeket. Ebben segít Gherdán Katalin Magyar Zoltán posztdoktori ösztöndíjas kutatása, mely hatalmas előrelépést jelent a műtárgyak mentesítésében.

Bár a hagyományos restaurátori eljárások eddig nem hoztak maradéktalan sikert, a károsodások újból elindultak a tárgyakon, mégis bizhatunk abban, hogy a korróziók jellemzőinek feltárásával a közeljövőben a jelenleginél is nagyobb ütemben folytatódhat a műtárgyak kezelése.

Az alapkutatás főbb részei tartalmazzák, a múzeum raktárában az elmúlt öt évben lejátszódott és jelenleg is aktív környezeti kémiai, környezeti ásványtani folyamatoknak és azok termékeinek azonosítását. Ezen folyamatoknak a hatását a különböző anyagú és összetettségu műtárgyra vonatkozóan, valamint a fém műtárgyak ép és károsodott területeinek részletes elemzését.

A kiválasztott tárgyak anyagösszetétele jellegzetességeinek (réz, ezüst, vas), illetve az azokon megjelent korróziós termékeknek a további vizsgálata hosszú évek munkájához ad megfelelő és nélkülözhetetlen információkat.

A téma befogadó intézménye a Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar, Ásványtani-Földtani Intézet, Ásvány- és Kőzettani Tanszéke.

A kutatómunka elkezdődött, a pályázatban szereplő műtárgyak korróziós termékeinek vizsgálata, elemzése folyamatban van. Restaurálásuk ezek ismeretében kezdődhet el.

A szimpóziumon a szakemberek által szintén megerősítést nyert, hogy első lépésként, legfontosabb az ember egészségére ártalmas tényezők kiszűrése. Bármennyire is fontosnak tartjuk a műtárgyak mentesítésének minél gyorsabb és hatékonyabb elvégzését, nem lehet másodlagos szempont a biztonságos munkavégzés. Ennek érdekében a Sas úti raktár levegőjének vizsgálatát minden szakember egybehangzóan szorgalmazta és támogatta. A munka elvégzéséhez a Bálint Analitika Mérnöki Kutató és Szolgáltató Kft. ajánlotta fel a segítségét múzeumunk számára.

A vizsgálati jegyzőkönyvet 2013. december 4-én kaptuk meg.

A vizsgálat eredményeként megállapították, hogy a Dobó István Vármúzeum Sas úti raktárainak helyiségeiben a vizsgált anyagok koncentrációja nagyságrendekkel a személyi expozíciós határértékek alatt voltak. Az anyagok jelentős része a mennyiségi kimutatási határ alatt volt. Így megindulhatott a költözés a Sas úti raktárakból a Baktai úti raktárbázisra. A Sas úti raktárakat fokozatosan üríthetjük ki és a Baktai úti raktárbázison építjük ki műtárgyaink tárolóterületeit.

Textiltároló rendszerek tervezése a Baktai úton:

Tanulmányozva a Magyar Nemzeti Múzeum, és más múzeumok korszerű tároló rendszereit, terveztük meg a saját raktári környezetünk és gyűjteményeinket alkotó műtárgyakhoz igazodó tároló rendszert. Nagy figyelmet fordítva az egyes tárgytipusok igényeire.

Ez alapján terveztünk a sík textilek tárolására alkalmas hengeres tárolási rendszert, – amely rendkívül helytakarékos – vagy éppen a vállfán tárolható viseleti darabok számára kialakított akasztós rendszert, a fejre valók (párták, kalapok) számára polcos, illetve rosszabb állapotú kizárólag fektetve tárolható darabok számára, fiókos tároló rendszert.

A Baktai úti raktárbázis négy helyiségébe terveztük meg a tároló rendszert, helyiségenként különböző tárolási lehetőségeket kialakítva. A viszonylag kis alapterületű helyiségnek mondható (17,33m²–23,59m²) tereket tömöríthető tároló rendszerrel, minél több tárgy befogadására alkalmas raktárrá szeretnénk kialakítani.

Az ideiglenes raktárak felszámolása, az ott elhelyezett műtárgyak átköltöztetése a Baktai úti raktárbázisba.

g) Megelőző műtárgyvédelemmel kapcsolatos 2013. évi feladatok teljesülése

Régészeti gyűjtemény: Csupán néhány lelőhelyről frissen bekerült egyedi tárgy műtárgyvédelme indult meg.

Képzőművészeti gyűjtemény: A kiállító és a raktári terek klimatikus és fényviszonyainak optimális szinten tartására törekszünk. A Baktai úti raktárunk ezeknek a feltételnek megfelel. Az állandó kiállító terek ebből a szempontból már inkább elmaradnak az európai körülményektől. A Képtár esetében 2013-ban egyfajta traumának voltak kitéve a festmények, az épület földszintjén zajló építkezések hónapokon át tartó rázkódást és a szálló por koncentrátságának megemelkedést eredményezte, a falak megrepedeztek.

Kölcsönzésre kerülő műtárgyak állapotának felmérése, szükség szerinti gondozása.

Állományvédelmi csoport:

Összeségében, számos nem tervezett feladatot sikerült teljesíteni.

Kiállítások tisztítása:

- Gárdonyi-ház tárgyainak nyitás előtti tisztítása.
- Börtön kiállítás tárgyainak nyitás előtti tisztítása, konzerválása.
- Képtár képeinek portalanítása (május 29., szeptember 23.).
- Patika bútor tisztítása a helyszínen (Dózsa György tér).

Néprajzi gyűjtemény számára:

- Tájházaink, revízióval egybekötött konzerválási feladatainak ellátása a muzeológusokkal közösen.
- Átány, tájház tárgyainak tisztítása a helyszínen
- Abasár, tájház tárgyainak tisztítása a helyszínen

- Nagyréde, tájház tárgyainak tisztítása a helyszínen.
- Kisnána, tájház tárgyainak tisztítása a helyszínen.
- Bélapátfalva, kiállítás tárgyainak tisztítása a helyszínen.
- Átány tájház tárgyainak csomagolása, beszállítása a restaurátor műhelybe.
- Noszvaj tájház tárgyainak csomagolása, beszállítása a restaurátor műhelybe.

Időszaki kiállításoknál:

- „Mesterek üzenete” kiállítás csomagolása.
- A Buttler-házban a Dr. Etréné kiállítás csomagolása.
- Parád, tájház rendezése.
- Gárdonyi kiállítás bontása.
- Gárdonyi-ház felújítás előtt a műtárgyak csomagolása.
- Polgárosodás kiállítás bontása.
- Fegyverkiállítás rendezése.
- Régészeti kiállítás anyagának csomagolása a Sas úton (Múlt-kirakó).
- Városháza képeinek csomagolása.
- Park kiállítótermében a tárgyak tisztítása a helyszínen.
- A raktárak, kiállítóhelyek klimatikus viszonyainak, esetleges rovarfertőzésének folyamatos ellenőrzése.

h) Tisztítással, konzerválással, restaurálással kapcsolatos 2013. évi feladatok teljesülése
A megvalósult munkálatok nagy részét terven felül kellett megvalósítani.

Régészeti gyűjtemény: A nem tervezett Múlt-kirakó című régészeti kiállításba kikerült tárgyak tisztítása, restaurálása, átnézése megtörtént.

Az Iparművészeti gyűjteményben őrzött érseki díszkötések (elsősorban Samassa József érsek idejéből) esetében ismét próbát tettünk az NKA műtárgyvédelmi pályázatát elnyerni. A díszkötések restaurálására több éves tervet dolgoztunk ki, az anyagvizsgálati eredményekkel párhuzamosan. Egy díszkötés megrestaurálására kaptunk lehetőséget a 2013. évben.

Irodalomtörténeti gyűjtemény: Megkezdődött a Gárdonyi Emlékház felújítása. Az épület statikai megerősítése megtörtént, a vízvezetés problémája megoldódott, új tető került az épületre, valamint a belső és kültéri festés is megkezdődött. Várható befejezés: 2014. március közepe. A felújítással együtt a házban lévő műtárgyak tisztítása, restaurálása is megtörténik.

Állományvédelmi csoport:

A régészeti gyűjtemény számára:

- Múlt-kirakó című kiállítás fém és kerámia tárgyainak tisztítása, konzerválása.
- Szolnoki Damjanich János Múzeumnak kölcsönzött honfoglalás kori leletek konzerválása.
- Visonta Szent Kereszt templomban leletmentés: főkötők, kalap, mente, nadrág, csizma, koporsó maradványok. A templomban föltárt régészeti textilek tisztítása, konzerválása, restaurálása a Magyar Nemzeti Múzeum restaurátorképző intézetében zajlanak.
- Régészeti kerámia leletek feldolgozása a válogatástól a restaurálásig (Apc Berekalja, Hatvan, Szihalom, Egerbakta).

Iparművészeti gyűjteményből:

- Ön tárgyak tisztítása, konzerválása.
- Öntöttvas dísztál tisztítása.

Néprajzi gyűjteményből:

–Átányi tájház anyagának konzerválása, restaurálása.

Történeti gyűjteményből:

–A Doni kiállítás anyagának tisztítása, konzerválása.

3) Digitalizálás, virtuális hozzáférhetőség, kutathatóság:

- a) A digitalizálás helyzete 2013. év végén, az intézmény digitalizálási stratégiájának szöveges bemutatása

Kiindulási állapot:

A fejlesztési irányok meghatározása érdekében 2013. első felében felmértük az intézmény informatikai eszközparkját. A kép sajnos nagyon lehangoló állapotot mutatott: a Vármúzeumban napi használatban levő gépek átlagos életkora 7-8 év, holott az informatikai eszközök elavulásánál célszerű 3-5 évvel kalkulálni. A géppark közel fele egyszerűen már nem volt alkalmas az alapvető irodai feladatok ellátására sem.

Az intézményi belső hálózatot kiszolgáló két szerver sem felelt meg a legalapvetőbb követelményeknek. Gyakorlatilag két asztali gép látta el a feladatot, melyeket nem folyamatos üzemelésre terveztek. Mindez azzal járt, hogy gyakoriak voltak az üzemzavarok, a kimaradások. A nagyobb viharok rendszeresen a teljes hálózat leállítását eredményezték.

A digitalizálás az infrastrukturális nehézségek ellenére folyamatban volt. Általánosságban elmondható, hogy a gyűjteményi leltárkönyvek feldolgozottsága nagyon hiányos, de egyes szakterületek feldolgozottsága már közel teljes. Az adatokat viszont főként Excel táblában, szöveges Word dokumentumban (sic!) illetve elavult, szoftvertámogatás nélküli programokban rögzítették. Az intézménynél korábban ugyanis több szoftver is használatban volt (Depo, Munyir, Szirén), melyek nem kompatibilisek egymással, nem volt közöttük kapcsolat.

A fentiek kapcsán fontos megjegyezni, hogy a Vármúzeumnak saját – teljes munkaidős – informatikusa a megelőző években nem volt. Az utóbbi évben például a fenntartó (Heves Megyei Intézményfenntartó Központ), majd a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár informatikusa látta el ezt a feladatot. A hálózat üzemeltetése, a felhasználók folyamatos támogatása és a digitalizálási projekt vezetése nélkülözhetlennél teszi egy informatikus alkalmazását.

Infrastruktúra-fejlesztés – kliensgépek

A 2013-as költségvetésbe a digitalizált gyűjtemény-nyilvántartó rendszer bevezetése mellett az informatikai infrastruktúra fejlesztése is bekerült. A gazdálkodás sajátosságaiból adódóan a beszerzéseket csak év végén indíthattuk el, amikor világossá vált, hogy teljesült a bevételi előirányzat. A beszerzések volumenéhez képest nagyon rövid idő állt rendelkezésre, de sikerült elindítani a komplett fejlesztést.

Év közben intézményi átszervezések következtében a Vármúzeum 8, viszonylag új számítógéppel gazdagodott (Művészetek Háza), illetve 1-2 kisebb beszerzés is történt. A Régészeti Osztály is több új laptopot szerzett be a dolgozóit létszám növekedése miatt.

A korábbi egyéni vásárlások helyett összevontan, egységes kiépítésű gépeket szerzünk be. Ez a későbbi üzemeltetést is egyszerűsíti. Ehhez meghatároztuk a minimális rendszerigényeket (ún. „corporate standard,-et), aminek minden új gépnek eleget kell tenni. Az év végi beszerzésnél így további 12 asztali számítógépet (Core-i3 3,4GHz processzor, 4GB RAM,

500 GB HDD, 21"-os LED monitorral, jogtisza Windows 7), 2 nagy teljesítményű gépet (grafikai és kiadvány-szerkesztési munkákra), 6 laptopot és 2 diascannert vásároltunk.

Infrastruktúra-fejlesztés – szerverek

Az év végi fejlesztés egyik sarokpontja egy modern szerverpark kialakítása volt, leváltva az alkalmatlan hardvereket. A specifikációk összeállítása után HP Proliant DL320e szerverekre esett a választás. Ezekből 3 darabot rendeltünk, melyek közül kettő az intézményi belső hálót szolgálja ki, a harmadik pedig a digitális múzeumi gyűjteménykezelő rendszer dedikált szervere lesz.

Beszerzésre került még egy hálózati adattárló is, mely az intézmény külső telephelyén (Baktai úti raktárbázis) szolgálja ki a helyi kliensgépeket.

Gyűjteménykezelő szoftver

A gyűjtemény-kezelő rendszer választásakor több más intézménnyel konzultáltunk, illetve konferenciákon gyűjtöttük be a szükséges információkat. Végül kiválasztásra került a Monguz Kft. „Integrált közgyűjtemény-informatikai megoldás” programcsomagja, a Huntéka-M múzeumi rendszer.

Az előkészítő tárgyalások során több lehetőséget megvizsgáltunk, majd véglegesítettük a programcsomag tartalmát. Több modullal sikerült bővíteni az alapsomagot, illetve 5 szakleltárkönyv licenst is megvásároltunk hozzá. Ezen felül 3 adatbázis konverzió költségét is tartalmazza a szerződés, hogy a korábban feldolgozott anyagot integrálni tudjuk az új, egységes rendszerbe.

Az új szoftver képes kiszolgálni az intézmény valamennyi gyűjteményét és a korábbi szöveges adatokon túl bármilyen elektronikus dokumentum is csatolható az egyes tételekhez. A szoftver megfelel a legmodernebb feltételeknek és folyamatos szoftver-támogatás és távfelügyelet is jár hozzá.

A programcsomag tartalma:

- Huntéka-M múzeumi rendszer (5 szakleltárkönyv típus licenz)
- Huntéka könyvtári rendszer
- JaDoX elektronikus tár
- MAIA ügyfélszolgálati és projektkezelő rendszer
- 5 felhasználói licenz
- Telepítés, rendszerintegráció
- Oktatás
- Adatbázis konverzió (2 múzeumi, 1 könyvtári)

Aktuális állapot

A korábban meghatározott fejlesztési stratégiának megfelelő informatikai eszközök és szoftverek beszerzése és a pénzügyi teljesítés is megtörtént. Jelenleg a megvásárolt hardverek telepítése, helyszíni kihelyezése zajlik, ami időigényes folyamat. A szerverek és gépek cseréjekor nem csak új rendszert kell telepíteni, hanem átmenteni minden adatot és használt szoftvert a régiről az új gépre. Várhatóan ez 2014. február–március hónapok során befejeződik. Ez előfeltétele a gyűjteménykezelő rendszer bevezetésének és így a digitalizálásnak is.

Az egyes gyűjtemények digitalizálásának lehetősége nem volt adott, így a tervek nem, vagy csak részlegesen valósulhattak meg.

Irodalomtörténeti gyűjtemény: 2013-ra 2.500 oldalnyi írott dokumentum digitalizálását terveztem. Mivel sem programot sem pedig a szükséges gépeket nem kaptam meg, így a digitalizálási tervem nem valósulhatott meg.

Történeti gyűjtemény, képzőművészeti gyűjtemény, néprajzi gyűjtemény digitalizálási feladatok csak részben teljesülhettek.

Mutatók Könyvtár:	2012. év végéig digitalizált tételszám	2013-ra tervezett digitalizálás	A 2013. év végéig digitalizált állomány	A 2013. év végéig digitalizált állományból honlapon hozzáférhető
Digitalizált objektumok összesen (db)	1.147 tételszám	-	-	
- ebből műtárgy (db)				
- írott dokumentum (oldal)				
- audiovizuális (db, ill. perc)				
Gyűjteményekre, kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai letölthető segédanyagok (db)				
Mutatók Irodalomtörténeti gyűjtemény:	2012. év végéig digitalizált tételszám	2013-ra tervezett digitalizálás	A 2013. év végéig digitalizált állomány	A 2013. év végéig digitalizált állományból honlapon hozzáférhető
Digitalizált objektumok összesen (db)		Gárdonyi titkosírásának digitalizálása		
- ebből műtárgy (db)				
- írott dokumentum (oldal)		2.500	-	
- audiovizuális (db, ill. perc)				
Gyűjteményekre, kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai letölthető segédanyagok (db)		2 múzeumpe- dagógiai füzet, olvasónapló	2 múzeumpedagógiai füzet	

Mutatók Néprajzi gyűjtemény	2012. év végéig digitalizált tételszám	2013-ra tervezett digitalizálás	A 2013. év végéig digitalizált állomány	A 2013. év végéig digitalizált állományból honlapon hozzáférhető
Digitalizált objektumok összesen (db)	18.843		2.700	303
- ebből műtárgy (db)	18.843			
- írott dokumentum (oldal)		154	116	303
- audiovizuális (db, ill. perc)		300 perc	-	
Gyűjteményekre, kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai letölthető segédanyagok (db)				

Mutatók Történeti gyűjtemény	2012. év végéig digitalizált tételszám	2013-ra tervezett digitalizálás	A 2013. év végéig digitalizált állomány	A 2013. év végéig digitalizált állományból honlapon hozzáférhető
Digitalizált objektumok összesen (db)		300	200	
- ebből műtárgy (db)				
- írott dokumentum (oldal)				
- audiovizuális (db, ill. perc)		60 perc	45 perc	.
Gyűjteményekre, kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai letölthető segédanyagok (db)				
Mutatók Régészeti gyűjtemény	2012. év végéig digitalizált tételszám	2013-ra tervezett digitalizálás	A 2013. év végéig digitalizált állomány	A 2013. év végéig digitalizált állományból honlapon hozzáférhető
Digitalizált objektumok összesen (db)		6.000 db	5.696 db	
- ebből műtárgy (db)				
- írott dokumentum (oldal)	158 oldal	100 oldal	100 oldal	
- audiovizuális (db, ill. perc)				
Gyűjteményekre, kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai letölthető segédanyagok (db)				
Mutatók Képzőművészeti és iparművészeti gyűjtemény	2012. év végéig digitalizált tételszám	2013-ra tervezett digitalizálás	A 2013. év végéig digitalizált állomány	A 2013. év végéig digitalizált állományból honlapon hozzáférhető
Digitalizált objektumok összesen (db)	Képtár anyaga 120 festmény fotózva. Raktári agyag fotózva kb.1500 db			
- ebből műtárgy (db)	1.526		Iparművészeti gy.: 2138+22 tétel Excel táblázatba beírva	
- írott dokumentum (oldal)				
- audiovizuális (db, ill. perc)				
Gyűjteményekre, kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai letölthető segédanyagok (db)				

b) Kutatószolgálat

Mutató	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Kutatók száma	37 fő	65 fő	45 fő
Kutatói alkalmak száma	15 alkalom	32 alkalom	45 alkalom

Előre tervezni nehéz hány kutatót fogadunk, de a 2012-es évhez képest mégis nőtt a kutatóink száma.

c) Múzeumi könyvtár

Mutató	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Szaktájékoztatások száma (személyes, tel., e-mail stb.)	706	210	96
Könyvtárhasználók száma	93	31	23
Könyvtárhasználatok száma	620	210	84
Helyben használt könyvek, folyóiratok száma	960	520	123
Kölcsönzött könyvek száma	375	520	45

4) **Tudományos kutatás:**

Szöveges értékelés és ismertetés mellett a következő számszerűsített adatok feltüntetése:

Tudományos munka mutatói	2012. tény		2013. terv		2013. tény	
Tudományos munkatársak száma (fő)	10		11		10	
Tudományos fokozattal rendelkező munkatársak száma (fő)	3		-		2	
Tárgyévben megszerzett tudományos fokozatok száma (db)	-		-		-	
A tudományos munkatársak által kivett / a tudományos munkatársak számára engedélyezett összes kutatónap száma	31		igény szerint		23	
Kutatónapot igénybe vehető tudományos munkatársak száma (fő)	10	2	11	5	10	5
A múzeum által kiadott önálló tudományos-muzeológiai kiadványok száma (monográfia, tanulmánykötet, folyóirat, kiállítási- és gyűjteményi katalógus, évkönyv) (db) (magyar idegen nyelven)	1		4		15	
A munkatársak által írt, saját múzeumi kiadványban megjelent tudományos tanulmányok, közlemények, cikkek száma (db) (magyar idegen nyelven)	13	3	21	2	14	3
A munkatársak által írt egyéb tudományos kiadványban megjelent tudományos tanulmányok, közlemények, cikkek száma (db) (magyar idegen nyelven)	2		17		25	4
A munkatársak által tartott tudományos előadások, összeállított poszterek száma (db) (ittthon külföldön)	2		38		55	2
A múzeum által megjelentetett ismeretterjesztő, pedagógiai kiadványok száma (db) (magyar idegen nyelven)			4		14	
A munkatársak által saját múzeumi vagy egyéb kiadványban megjelentetett ismeretterjesztő írások (magyar idegen nyelven)	45		40		12	
Kiállítási forgatókönyvek száma (állandó időszak) (db)	3	9	1	10	1	11
Megvalósult kiállítások száma (állandó időszak) (db)	3	9	1		1	24
Hazai tudományos programokban való részvétel (programok száma résztvevő munkatársak száma)	4	2	8	3	5	5
Nemzetközi tudományos programokban való részvétel (programok száma résztvevő munkatársak száma)	3	2	2	2	5	4
Felsőoktatásban oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő) megtartott órák száma (óra, 1 óra = 45 perc)	3	80	3	120	3	120

A tervezetthez képest kevesebb számú tudományos munkatárssal kellett dolgozni, mégis nagyon sok tudományos és ismeretterjesztő cikket jelentettek meg munkatársaink. Az időszak kiállítások száma is kiemelkedő nagyságot mutat.

Régészeti gyűjtemény középtávú tudományos tervei:

Dr. Domboróczki László 5-6 éven belül 3 angol nyelvű kötet megjelentetését tervezi (monográfiaként, de társszerzőkkel). Ezek a legfontosabb saját ásatási anyagainak feldolgozását tartalmazzák a megfelelő korszakok áttekintésével: Füzesabony-Gubakút (AVK), Tiszaszőlős-Domaháza-puszta (Körös-kultúra), Apc-Berekalja (DVK-LBK). Szeretne akadémiai doktori fokozatra jelentkezni az „Északkelet-Magyarország Neolitikuma” című témával.

Néprajzi gyűjtemény középtávú kutatástervezete:

- A Dobó István Vármúzeum Néprajzi gyűjteménye a jelenkorra, kortárs kulturális és társadalmi jelenségek társadalomtudományi, néprajzi vizsgálatára és dokumentálására a Néprajzi Múzeum által elindított MaDok programba kíván bekapcsolódni.
- Az egri hóstyák kutatásának folytatása (Császi Irén, Dr. Zábrátzky Éva)
- „Tisza-Tarna-Rima mente öröksége” 34 település néprajzi kutatása, feldolgozása, online és DVD formátumban történő megjelentetése (Kápolna Községért Közalapítvány projektje) (Császi Irén, Dr. Zábrátzky Éva)
- Szentek kultusza, egri és megyei ábrázolásai, (Szent Antal, Nepomuki Szent János, Mária, Szent Donát, Szent Orbán) (Császi Irén)
- Szakrális kisemlékek dokumentálása, szakrális kisarchívum készítése (Császi Irén)
- Búcsújárás, templombúcsúk egri és településenkénti kutatása (Császi Irén, Dr. Zábrátzky Éva)
- Népi gyermekjátékok: Észak-Magyarország 20. századi népi játékainak és a kisvárosi polgári játékkultúra kutatása, dokumentálása, búcsús játékok (Hasznos, Mátrakeresztes) (Császi Irén)
- Falusi és városi varrónők szerepének vizsgálata a viseletváltás kapcsán (Eger és Eger környéki falvak) (Dr. Zábrátzky Éva)
- Hagyományörző csoportok viselete, társadalmi szerepe (Dr. Zábrátzky Éva)
- Bakó Adattár muzeológiai feldolgozása, nyilvántartásba vétele (Dr. Zábrátzky Éva, egyetemi hallgatók gyakorlati képzése keretében)

Muzeológiai szakértői tevékenység

- A Heves megyei Tájházak (Átány, Abasár, Kisdána, Nagyréde, Noszvaj, Parád, Verpelét kovácműhely) a Dobó István Vármúzeum tárgyainak kölcsönzésével működnek, így intézményünkre továbbra is a műtárgyakra vonatkozó állományvédelem és a szakfelügyelet teljesítése vonatkozik
- A megyében nem a múzeum tárgyi anyagával működő és újonnan létesülő tájházak, kiállítóhelyek helyreállításának, berendezésének és nyilvántartásának szakértése
- Szellemi Kulturális Örökség megyei referensi feladatkörének ellátása (Császi Irén)

Kutatáshoz kapcsolódó konferenciák szervezése, pályázatok kiírása

- Élő szellemi kulturális örökségeink – nemzetközi szintű programokba való bekapcsolódás (Európa a Polgárokért – Európai Bizottság programja keretében 2013)
- Muzeológiai szakági továbbképzés – II. Országos játékkonferencia (2014)
- Tájkonferenciák folytatása (2013)
- Berze Nagy János néprajzi-nyelvjárási és történeti gyűjtőpályázat újbóli tematikus kiírása

A történeti gyűjtemény középtávú kutatástervezete:

Kutatómunka, kutatásszervezés

- A történeti ökológia Eger város fejlődésének tükrében (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)
- Hevesi Sándor hagyatékának kutatása (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)
- Tudomány és hagyományörzés (Berecz Mátyás)
- Az új Eger topográfia munkálatiban részt vállal (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

Muzeológiai szakértői tevékenység

- Muzeológiai szakértő tevékenységet folytat (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)
- Történeti szakági szakfelügyelői tevékenységet végez (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

Kutatáshoz kapcsolódó konferenciák szervezése

- Az országosan ismert, és elismert „Végvári konferencia” szervezése harminc éve folyamatos az intézményben. A jövőben ennek a kutatóműhelynek a kiszélesítését, megújítását tervezzük. (Berecz Mátyás, Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

- a) A 2013. évi tudományos munka, kutatás fő irányvonalainak bemutatása (célok, feladatok megvalósítása, eredmények bemutatása)

Régészeti gyűjtemény:

A 2013-as évben alapvetően a régészeti osztály újraszervezése és hatékony működésének megteremtése volt a cél. 2012-ben az osztály dolgozóinak száma 4 főre csökkent, (1 fő osztályvezető régész, 1 fő nyugdíjas régész, 1 fő gyűjteménykezelő, 1 fő régész asszisztens) így a feladatait nem tudta ellátni. 2013-ban fokozatosan 7 főre emelkedett a régészek száma az osztályon, akik közül az év második felére 4 fő közalkalmazotti (részben határozott idejű) státuszba került, míg 3 fő megbízás keretében látta el feladatait. Ezeken felül 1 fő gyűjteménykezelő és egy adminisztrátor dolgozik még közalkalmazotti státuszban az osztályon, míg további 7 fő kiegészítő tevékenységeket végez megbízási szerződések keretében. Mindezekon felül további külsős kollégák és intézmények vállaltak szerepet a régészeti feladatellátásban.

A legfőbb eredményként a régészeti gyűjtemények szakszerű kezelésének lehetősége említhető. A régészeti gyűjteményi egységeknek immár – korszakok szerint – önálló felelősei vannak, akik szakavatottan és az előírásoknak megfelelően kezdhetik meg a gyűjtemények kezelését és az elmaradások fokozatos felszámolását. Az irattárunk az idei évtől napra kész, az ügybonyolítás rendszere átlátható, jól szabályozott. A szakmai munka nagy része a szabályoknak megfelelően zajlik.

Az idén semmilyen külsős munkát nem kellett visszautasítanunk. Szakszerűen, és anyagilag is eredményesen tevékenykedtünk minden helyszínen. Több mint 100 régészeti szerződést kötöttünk és ennek bevételeiből lehetőség nyílt nagyarányú fejlesztésekre, ezáltal egyre jobban felszerelt környezetet teremthetünk a szakmai és intézményi munkának egyaránt. Elmondható, hogy kiemelkedő előrelépés történt a régészeti osztály, gyűjtemény tudományos életében is.

Megjelent tanulmányok:

Dr. Domboróczki László

–László Domboróczki: The Füzesabony-Gubakút settlement development modell. In: Caroline Hamon, Pierre Allard and Michael Ilett (Eds.) *The Domestic Space in LBK Settlements*. Verlag Marie Leidorf GmbH · Rahden/Westf. 2013, 183-200.

–László Domboróczki: Neolithic Cult Objects and Their Symbolism. In: Alexandra Anders and Gabriella Kulcsár (eds.) *Moments in Time. Papers Presented to Pál Raczky on His 60th Birthday*. Budapest, 487-502.

–Alasdair Whittle, Alexandra Anders, R. Alexander Bentley, Penny Bickle, Lucy Cramp, László Domboróczki, Linda Fibiger, Julie Hamilton, Robert Hedges, Nándor Kalicz, Zsófia Eszter Kovács, Tibor Marton, Krisztián Oross, Ildikó Pap and Pál Raczky: Hungary. In: Penny Bickle and Alasdair Whittle (eds.) *The First Farmers of Central Europe. Diversity in LBK lifeways*. Oxbow Books, Oxford, 49-100.

Konferenciák:

Dr. Domboróczki László

–Belügyminisztérium Örökségvédelmi Főosztálya által szervezett régészeti szakmai egyeztetés, Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum – Belügyminisztérium, Duna Palota január 31.

–Belügyminisztérium Örökségvédelmi Főosztálya által szervezett régészeti szakmai egyeztetés, Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti örökségvédelmi Központ, december 5.

Hazai tudományos programokban való részvétel:

Dr. Domboróczki László

Az intézmény által szervezett konferenciák, munkahelyi tudományos viták:

–Szimpózium a gázosításkor fertőzött tárgyak kapcsán (április 12.)

–Pipakonferencia, Ilyet még nem pipáltunk! Tisztelgő konferencia Kovács Béla munkássága és az 50 éves magyar cseréppipa-kutatás előtt. Eger, 2013. november 29.

Konferenciák:

Dr. Domboróczki László

– A Szent István *Répcelaki* Kulturális Gyűjtemény átadása kapcsán rendezett szimpózium. *Répcelak*, 2013. február 8. Előadás: Óskori leletek Répcelakról. Régészeti ásatások eredményei alapján.

– Óskoros Kutatók 8. Összejövetele, Debrecen, 2013. október 16-18. Résztvevőként

– Pipakonferencia, Ilyet még nem pipáltunk! Tisztelgő konferencia Kovács Béla munkássága és az 50 éves magyar cseréppipa-kutatás előtt. Eger, 2013. november 29. Résztvevőként

– Belügyminisztérium Örökségvédelmi Főosztálya által szervezett régészeti szakmai egyeztetés, Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti örökségvédelmi Központ, december 5.

Előadás konferencián:

Tóth Zoltán:

–„The interpretation of the animals buried on the whole in the Late Avar Period.” *Animals and Archaeology International Workshop*, Visegrád. 2013. június 14-16.

–Újabb adatok a késő avar kori sírkerámia helyzetéhez. A Gyöngyöspata – Előmály temetőjéből származó edények temetkezési szokásban betöltött szerepe. „Hadak útján”. A Népvándorlaskor Fialat Kutatóinak XXIII. Konferenciája, Veszprém. 2013. október 2-4.

Publikációk előkészületben, megjelenés alatt:

Tóth Zoltán:

- Animal Graves in the Early Mediaeval Period in the Carpathian Basin. – Népvándorlás kori állatsírok a Kárpát-Medencében. Archeometriai Műhely 2013. kb. 10 oldal (1 hónap)
- Avar kori lovastemetkezések a Mátra-vidéken. Hadak Útján XXII. (2012), Visegrád.

Történeti gyűjtemény:

Fő kutatási irányvonal főként Eger város, valamint Heves megye történetének kutatása történeti ökológiai szempontok figyelembe vételével. Hevesi Sándor egri főépítész hagyatékának kutatása. (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

Heves megye hadtörténeti vonatkozású eseményeinek vizsgálata. (Berecz Mátyás) Cél, hogy a meglévő kutatási eredmények publikálásra kerüljenek és megjelenhessenek, kiegészíthessék a kiállításainkat. A tervezett célokat sikerült teljesíteni, – két tervezett kutatás helyett – több, nem tervezett projekteknél is eredményesen közreműködtünk, bár egy fő történéssel kevesebben kellett megoldani feladatainkat.

–„Kisváros a felhők fölött...” című kiállításához katalógus és múzeumpedagógiai kiadvány szerkesztése. (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: megjelent a katalógus

–Egri séták nemcsak Egrieknek kötetben publikáció. (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: a kötet 2013 szeptemberében megjelent.

–Várhíradóban publikáció a Polgárosodás kiállításáról (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: a kötet megjelent 2013 márciusában

–„Tisza-Tarna-Rima mente öröksége” 34 település kutatása, feldolgozása. Történeti kronológia, hadtörténet, híres emberek, természeti katasztrófák feldolgozása. www.ttrm.hu (Kápolna Községért Közalapítvány projektje) (Berecz Mátyás, Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: bemutató 2013. december

–Az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola szervezésében megjelent a Líceumot bemutató monográfia összeállításában való közreműködés 2 tanulmánnyal. (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: megjelent 2013. június

Az érseki Líceum múzeuma. In.: Az Egri Domus Universitatis és Líceum. Eger, 2013. 169-189.

Az egri érseki Jogakadémia. In.: Az Egri Domus Universitatis és Líceum. Eger, 2013. 241-268.

–Eger-rege, – www.egerege.hu – Eger belváros rehabilitációjához kapcsolódó mini-projekt megvalósításában való közreműködés. (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: bemutató 2013. augusztus

–AGRIA kötet szerkesztése. (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: megjelenés 2013. augusztus

–Eger topográfiában (Entz Géza vezetésével) Egri hidak története elkészült. (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: megjelenés alatt

–Hevesi Sándor munkásságának kutatása (filmek, diafilmek, fotók, írások, tervek) (Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

eredmény: előadás 2013. január, március

Számos tudományos és ismeretterjesztő előadást tartottak a kollégák. (Berecz Mátyás, Bujdosné Dr. Pap Györgyi)

Néprajzi gyűjtemény:

Sikerült a tervezett kutatásokban eredményesen részt venni, bár egy fő néprajzossal kevesebben oldottuk meg kitűzött célfeladatainkat.

–Népi bútorok a kelengye és a lakodalom szokásköre Heves megyében – időszaki kiállítás előkészítő kutatása (Dr. Zábrátzky Éva, Császi Irén).

eredmény: forgatókönyv tervezet 2013. december

–Schreiber miniatűr papírszínház hazai és európai párhuzamai, a Schreiber gyermekkönyvkiadó kiadványai, a papírszínház használatának kultúrtörténeti háttere. Nyilvántartásba vételhez és előadáshoz kutatás (Császi Irén).

eredmény: bemutató 2013. augusztus

–„Tisza-Tarna-Rima mente öröksége” 34 település néprajzi kutatása, feldolgozása, Népszokások, jeles napok, Népi vallásosság, Népi táplálkozás témakörökben, online és DVD formátumban történő megjelentetése www.ttrm.hu (Kápolna Községért Közalapítvány projektje) (Császi Irén, Dr. Zábrátzky Éva).

eredmény: bemutató 2013. december

–Népi gyermekjátékok: Észak – Magyarország 20. századi fajtékainak kutatása, dokumentálása, (Szuhahuta, Mezőkövesd, Kiéte) (Császi Irén).

eredmény: dokumentálás elkészülte 2013. december

–Játékkultúra az Észak-magyarországi régióban – Játékmúzeum és látványtár előkészítése, projektterv, szinopszis, tematikus műtárgyválogatás, forgatókönyv vázlat.

eredmény: forgatókönyv tervezet 2013. december

–A Dél-hevesi térség népi játékainak összegzése az AGRIA kötetben.

eredmény: megjelent 2013. augusztus

Képzőművészeti gyűjtemény:

H. Szilasi Ágota:

Sokkal több feladatot tudott teljesíteni, mint a tervezett 5 célfeladat, pedig az iparművészeti gyűjteménnyel kapcsolatos többletfeladatot is ellátta.

–Arcon formált világkép Hatvany Lajos életútja – című kiállítás forgatókönyvének megvalósítása. A kiállításhoz kiállítás vezető/katalógus és foglalkozató füzet készült.

A vándorkiállítás helyszínei:

-Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény 2012. november 30 – 2013. március 10.

-Balatonfüred/Füredkult – Vasary Villa 2013. március 16 – július 22.

-Eger, Dobó István Vármúzeum 2013. augusztus 1 – 2014. január

-Gárdonyi Géza művészetének intermediális közelítésű kutatása. Gárdonyi regényei és novellái a képzőművészet felől közelítve.

Ennek a kutatásnak az eredménye:

-Regényes történelem rádiószorozat: Kossuth Rádióban:

Isten rabjai (Király Júlia irodalomtörténésszel) – adásban: január 19.

Ida regénye (Király Júlia irodalomtörténésszel) – adásban: március 8.

Láthatatlan ember (Király Júlia irodalomtörténésszel) – adásban: április 14.

Bródy Sándor: Rembrandt – adásban:

–Bródy 150 Bródy Sándor születésének 150. évfordulója

A kiállítás a Kaláka fesztivál keretében nyílt meg Egerben június 28-án – Bródy Sándor Könyvtár.

További kiállítási helyszínek:

-Kolozsvár – Kolozsvári Magyar Napok augusztus 19.

-Budapest – Nemzeti Színház.

–Körösfői-Kriesch Aladár 150. születésnapjához köthető képtörténeti kutatás.

–Nagy B. István 80. életmű kiállítása. 2013. június 12 – augusztus 30.

- Tisza-Tarna-Rima mente, Dél-Heves topográfia – művészettörténeti adatbázis összeállítása. 34 település épített öröksége, kiemelten a templomok és az bennük található festmények, faragványok, ötvösmunkák stb., a kastélyok kúriák, bizonyos helyeken kálvária-építmények, kápolnák építéstörténetét, esztétikai-ikonográfia elemzése.
- Kovács Mihály levelezésének feldolgozásának tovább folytatta.
- Fazolák Egerben – kutatás egy tervezett publikációhoz.

Publikációk:

- „Mese-mese, mesd el...” Lesznai Anna képmeséi a Hatvany Lajos Múzeumban. In: AGRIA – Annales Musei Agriensis – Az egri Dobó István Vármúzeum évkönyve. 2013. 195-223.
- Tisztelet a mesternek – Dobos Éva 100. kiállítása. In.: AGRIA irodalom, művészet, kritika 2013/tavaszi
- Noszvaj község egykori középkori templomának festett, kazettás famennyezete. In: Egri séták nemcsak Egrieknek IV. 2013. 77-90.
- Dargay Lajos Távolságok Időszaki kiállítás a Dobó-bástyában 2011. október 10 – 2012. február 29. In: Az egri vár híradója, 2013. 21-26.
- A kondástól a hajléktalanig. Az emberi figura szerepe Földi Péter jelértékű festészetében. In: Semiotica Agriensis 10. A mai szemiotika kérdései - A test szemiotikája Eger, Eszterházy Károly Főiskola – 2012. szeptember 28-30.
- Arcon formált világkép - Hatvany Lajos kiállítás kiadványai
 - Kapcsolódó katalógus szövege, szerkesztése, képek válogatása, grafikai munka látványterve (Csintalan András grafikussal)
 - Kapcsolódó foglalkoztató füzet megírása, szerkesztése, fotók válogatása. (Csintalan András grafikussal)
- Bródy Sándor – kiállítási katalógus/plakát (grafika: Csintalan András)
- „Kisváros a felhők fölött...” – Eger a polgárosodás útján kiállítás katalógusának képző- és iparművészeti részei. (szerk.: Bujdosné Dr. Pap Györgyi, grafika: Erdős Aranka)

Konferenciák:

- Szecesszió éve Gödöllőn – Tudományos konferencia Körösfői-Kriesch Aladár születésének 150. évfordulója alkalmából Gödöllő, Gödöllői Városi Múzeum – 2013. szeptember 14. Egy millenniumi festmény.
- Emlék konferencia a 150 éve született Gárdonyi Géza és Bródy Sándor tiszteletére Eger, Eszterházy Károly Főiskola – 2013. szeptember 26–28. Gárdonyi és a képzőművészet
- Művészek és mecénások Salgótarjánban – szakmai nap Salgótarján, Dornay Béla Múzeum, 2013. november 7. Már város, mert igényli a művészetet (1922–1945)
- „Az idő rétegei”/ konferencia Gárdonyi Géza születésének 150. évfordulóján Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum – 2013. november 28.,...akinek a szava bevilágít...” Gárdonyi Géza műveiről a képzőművészet tükrében
- Rimaszombat Tanári konferencia Gárdonyi Géza életművéről. Ida regénye – előadás – november 15.

Irodalomtörténeti gyűjtemény: A tervezett célokat sikerült teljesíteni. Az eredetileg két tervezett téma mellé további témák feldolgozása is megtörtént.

- Irodalmi muzeológia és turisztikai attrakció – kérdőívek és azok feldolgozása a Gárdonyi emlékévk során (Szécsényi Orsolya és Forgó Emese)
 - Eredmény: kérdőívezés megtörtént (431 db kérdőív), feldolgozás folyamatban
- A történelmen és a hétköznapi történéseken túlmutató sorsok Gárdonyi műveiben – Gárdonyi jellemábrázolása
 - Eredmény: publikáció a Magyar Napló különszámában

- Gárdonyi Géza Szegeden. A szegedi irodalmi élet a századfordulón
Eredmény: A láthatatlan ember arcai című vándorkiállítás Gárdonyi szegedi éveit bemutató egység
 - Gárdonyi meseírói tevékenysége
Eredmény: Gárdonyi-kuckó, mesesarok – múzeumpedagógiai program
 - Regényes történelem. Gárdonyi Géza történelmi kutatómunkája, regényeinek valóságtartalma
Eredmény: Interjú a Kossuth Rádió Regényes történelem című sorozatában (3 alkalom)
 - Gárdonyi Géza utolsó évei
Eredmény: kiállítás, interjúk, előadás Gárdonyi Gézának a Légrády testvérekkel folytatott levelezéséről
 - Az Egri Vár története
Eredmény: múzeumpedagógiai kiadvány (Zárt ajtók mögött) Az egri vár története című kiállításhoz
- b) A tudományos munkatársak kutatónapjával kapcsolatos munkáltatói intézkedések bemutatása (a kutatónapban részesülő tudományos munkatársak és az engedélyezett kutatónapok száma, az engedélyezés szempontjai, a kutatónapokhoz kapcsolódó egyéni tudományos teljesítmények bemutatása)

A kutatónapok felhasználása igazgatói engedéllyel, egyéni elbírálás alapján történik. A kutatónapok felhasználásának eredményét az intézményvezető kontrolálja. A 2013 folyamán igényelt kutatónapok eredményességét az intézményvezető felé minden kutatónapot igényelt szakdolgozó igazolta.

Régészeti gyűjtemény:

Dr. Domboróczki László: 15 nap kutatónapot használt fel, egy doktori disszertáció opponensi bírálatának elkészítésére március-április hónapokban az ELTE Doktori Tanácsa felkérésére.

A mű címe: Opponensi vélemény Oross Krisztián „Balatonszárszó-Kis-Erdei-Dűlő lelőhely középső neolitik településszerkezete és közép-európai párhuzamai” című PhD. értekezéséről

Eredmény: vélemény elkészült

Néprajzi gyűjtemény:

Ácsolt és festett ládák funkcióváltozása, a kelengye és a lakodalom szokásköre Heves megyében –időszaki kiállítás kiegészítő kutatása (Néprajzi Múzeum Fotótár, Adattár, népi iparművészek munkáinak dokumentálása A kutatás eredményét bemutató kiállítás 2014 márciusában nyílik. (3 nap) (Császi Irén, Dr. Zábrátzky Éva)

„Tisza, Tarna, Rima mente öröksége” 34 település néprajzi kutatása, feldolgozása (3 nap) (Császi Irén, Dr. Zábrátzky Éva) eredmény: honlap elkészült 2013 december

Képzőművészeti gyűjtemény:

Igény szerit a tervezett kutatásokhoz és a hatvani képzőművészeti gyűjtemény kezeléséhez. 11 nap (H. Szilasi Ágota)
eredmény: 10 publikáció megjelent

- c) Kiadott, eladott és raktáron lévő saját múzeumi kiadványok száma, a remittenda kezelése és raktározási kérdései, a megoldásra vonatkozó intézkedési terv teljesülése

Jelenleg 187 fajta saját kiadványból, 1.399 db található raktárkészleten, melyeket a múzeumi boltban folyamatosan értékesítünk.

- d) A múzeumi tudományos munka nemzetközi feladatai, kapcsolatai

Sok-sok éve tartó kitűnő szakmai kapcsolatot ápolunk a szlovákiai Betlér Nemzeti Múzeummal és a lengyelországi Przemysl Városi Történeti Múzeummal. Számos nagy sikerű kiállítás cseréje történt meg, valamint közös kiadványaink is születtek ezeknek a kapcsolatoknak köszönhetően. 2013-ban segítséget is nyújtottunk a betléri múzeumhoz tartozó krasznahorkai várnak. A vár, 2012-ben tűzvészben súlyosan károsodott, mind az épület állagában, mind műtárgyállományának állapotában. Restaurátoraink két alkalommal a helyszínen végeztek „mentési” munkálatokat, melyért igen hálásak a helyi kollégák.

A régi kapcsolatok mellett 2013-ban két új partnerrel vettük fel a kapcsolatot. A horvátországi Sibenik Város Történeti Múzeuma megkereste intézményünket, hogy Európai Unió pályázatuk partnerintézménye legyünk. Az együttműködés célja: megvizsgálják, hogy két hasonló adottságú településen milyen hatékonysággal lehet múzeumot működtetni, milyen látogatószámot lehet elérni, milyen attrakciók, programok növelhetik e számot.

Másik fontos intézmény a lengyelországi Krakói Wawel Múzeum. A kapcsolat felvétele még kialakulóban van, de elsősorban műtárgyvédelmi konzultációkat szeretnénk megvalósítani ennek az együttműködésnek a keretében.

A 2013-as évben 2 nemzetközi projektben vettünk részt adatszolgáltatóként, és konzulensként:

–„From the earliest modern humans to the onset of farming (45,000-4,500 BP): the role of climate, life-style, health, migration and selection in shaping European population history” c. EU projekt. vezetője: Prof. Dr. Ron Pinhasi (Dublin)

–„The Milking Revolution in Temperate Neolithic Europe” c. EU projekt. vezetője: Prof. Dr. Volker Heyd (Bristol)

Nemzetközi tudományos programokban egyénileg részt vesz kollégánk Dr. Domboróczki László:

–Neolithic lifeways reconstructions. Vezetője: Prof. Dr. Alasdair Whittle (Cardiff)

–Bevölkerungsgeschichte des Karpatenbeckens in der Jungsteinzeit und ihr Einfluss auf die Besiedlung Mitteleuropas. Vezetője: Prof. Dr. Kurt W. Alt (Mainz)

–European Research Council (ERC) project entitled “From the earliest modern humans to the onset of farming (45,000-4,500 BP): the role of climate, life-style, health, migration and selection in shaping European population history”. Vezetője: Prof. Dr. Ron Pinhasi (Dublin)
Látogatókat is fogadott:

–Prof. Dr. Ron Pinhasi (Dublin): április 29.

–Prof. Dr. Tomasz Kalicki (Kraków): augusztus 9.

–Prof. Dr. Janusz K. Kozłowski (Kraków): augusztus 12.

–Prof. Dr. Volker Heyd (Bristol): augusztus 29.

5) Kiállítási tevékenység

a) Nyitva tartás:

Egész évben folyamatos nyitva tartással működünk.

Több kiállításunk idényjelleggel működik. (Börtönkiállítás, Gárdonyi emlékház, Heves megyei palócok népművészet című kiállítás nyitva márciustól októberig)

Ünnepi nyitva tartás:

Március 15. Nemzeti ünnep	Nyitva
Március 31. vasárnap – Húsvét	Nyitva
Április 1. hétfő – Húsvét	Nyitva
Május 1. szerda – Munka ünnepe	Nyitva
Május 18. szombat – Múzeumi világnap	Nyitva
Május 19. vasárnap – Pünkösd	Nyitva
Május 20. hétfő – Pünkösd	Nyitva
Augusztus 20. kedd – Államalapítás Ünnepe	Nyitva
Végvári Vigasságok	
Október 23. szerda – Nemzeti ünnep	Nyitva
Az állandó kiállítás díjtalanul látogatható. A kazamata tárlatvezetési díja: 600,- Ft/fő	
November 1. péntek	Zárva
December 24-25-26.	Zárva
December 31. kedd	Nyitva
2014. január 1. szerda	Zárva

b) A látogatószám növekedését és a múzeumi szolgáltatások minőségét elősegítő új kezdeményezések, szolgáltatáscsomagok és készpénzkímélő eszközök

Komplex jegyet vezettünk be, így egy jeggyel több kiállításunk látogatható. (Vármúzeum, Gárdonyi ház, Palóc kiállítás)

100 Ft-os jegyet vezettünk be egri lakosok számára.

c) Látogatószám növelésének tervezett stratégiájának teljesülése

A Gárdonyi emlékév kapcsán Egerben számos új együttműködési gyakorlatot alakítottunk ki, a programokat, időpontokat, helyszíneket összehangoltuk, egymás programjait ajánlottuk. Együttműködtünk egri éttermekkel, szállodákkal, vendéglátókkal, egri kulturális intézményekkel, egri civil egyesületekkel. Az elmúlt években tapasztalt látogatószám-csökkenés megállt, és sikerült növekedést elérnünk.

A látogatószám növelése érdekében számos programunk struktúráján és időpontján is változtattunk. Fesztiváljainkat augusztus hónapban tartjuk, s több programelemet vezettünk be a családok látogatók számára. Így nem csak a fesztiválok látogatottsága nőtt, hanem a látogatók várban töltött ideje is növekedést mutat.

d) Az épületen belüli információs eszközök

A múzeum közel öt hektáros területen működik. Egységes információs táblarendszert működtetünk, melyek a műemlékvédelem előírásainak is megfelelnek. Az aktuális programokról, információkról megállító táblákon tájékoztatjuk a látogatókat. A múzeumban Információs Pont működik. Nagyobb rendezvények alkalmával külön információs sátrat állítunk, sormenedzsmentet alkalmazunk.

e) Múzeumi bolt, büfé, kávézó

Múzeumi bolt az Eger Vára Barátainak Köre Egyesülettel kötött szerződés szerint működik. Büfét idényjelleggel, egyéni vállalkozókkal működtetünk.

f) Az akadálymentesítés helyzete

A Dobó István Vármúzeum műemléki épületben működik. Akadálymentesítés a Dobó-bástyában megoldott. (Rendezvényterem + 2 időszak kiállító terem)

g) Fogyatékkal élők (látás- és hallássérültek) fogadása a múzeumban

Sajnos korlátozottak a lehetőségeink.

h) Kiállítások:

Állandó kiállítások felsorolása látogatószámmal (saját épületben):

Kiállítás címe	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Az egri vár története	63.221	65.000	72.788
Az Egri Képtár	44.072	40.000	36.808
Börtönkiállítás	49.805	50.000	49.681
Gárdonyi Géza Emlékmúzeum	9.214	12.000	11.791
Heves megyei palócok népművészete	378	1.000	1.182
Az Egri Dohánygyár története	499	530	344
Telekessy patikamúzeum	4.500	4.500	5.413

Új és áthúzódó saját időszakos kiállítások felsorolása látogatószámmal (saját épületben):

Kiállítás címe	2012. tény	2013. terv	2013. tény
<i>Mesterek üzenete élő szellemi kulturális örökségeink vándorkiállítás.</i> Gótikus palota földszinti kiállító termei. 2013. február 27.	-	1.500	18.266
<i>„Kis város a felhők fölött...” Eger a polgárosodás útján.</i> Dobó-bástya, áthúzódó, 2012. április 5 – 2013. április 22-től.	5.086	1.000	2.874

<i>Levelek a Don-kanyarból. Dobó-bástya 0-s szint, 2013. május 6. – július 8.</i>	-	1.000	3.837
<i>Elődeink fegyverei – Fegyvereink elődei. Péterváry István gyűjteményéből. Dobó-bástya 1. szint, 2013. május 24– jelenleg is látogatható</i>	-	5.000	11.160
<i>REFORMA Design kiállítás. Zsinagóga Galéria, 2013.május 31.</i>	-	nem tervezett	360
<i>Arcon formált világkép. Hatvany Lajos (1880-1961) kiállítás. Gótikus palota földszinti kiáll. termei. 2013. augusztus 1– 2014. január 15.</i>	-	2.500	11.705
<i>Busó maszkok Mohácsról. Múzeumok Éjszakája. 2013. június 22. Dobó-bástya, Konferencia terem. Kamara kiállítás.</i>	-	nem tervezett	300
<i>Dobó István levelei. Múzeumok Éjszakája. Június 22. és augusztus 2. Gárdonyi születésnapja, Dobó-bástya, Konferencia terem. Kamara kiállítás.</i>	-	nem tervezett	150
<i>Megmentett Örökség, kincsek Európa szívéből. Dobó-bástya 0-s szint, 2013. július 18–szeptember 9.</i>	-	5.000	5.873
<i>A láthatatlan ember arcai. Vándorkiállítás Gárdonyi Gézaról. Kiállítás szétszedés. Gótikus palota földszinti kiállító termei. Áthúzódó, 2012. szeptember 24 – 2013. február 18.</i>	4.384	4.000	3.627
<i>A Dobó István Vármúzeum könyvritkaságai és új szerzeményei – Zsinagóga Galéria, GÁRDONYI IRODALMI FESZTIVÁL programjaként. 2013. augusztus 8–11.</i>	-	nem tervezett	100
<i>Dobó István arcrekonstrukciójának bemutatása. Városháza aulája, augusztus 20. Időszaki.</i>	-	nem tervezett	100
<i>Az élő Gárdonyi. Kamara-kiállítás a Vár Napja részeként. Dobó-bástya, konferencia szint, 2013. október 17.</i>	-	nem tervezett	300
<i>Múlt-kirakó – Régészeti kiállítás. Dobó-bástya 0-szint, 2013. október 22–2014</i>		nem tervezett	1.605
<i>Tájfutás és öttusa. Sportmúzeum, 2013. november 8–2014</i>	-	nem tervezett	155
Hónap műtárgya keretében: <i>Karácsonyi ünnepkör</i> <i>Scheiber Papírszínház</i>	-	nem tervezett	1.500
<i>Gárdonyi Géza ismeretlen kéziratái, 2014. október 25–27.</i>	-	nem tervezett	1.000

Országos és nemzetközi kiállítási programok, vándorkiállítások keretében megvalósult kiállítások látogatószámmal (külső helyszínen):

Kiállítás címe, bemutatás helyszíne	2012. tény	2013. terv	2013. tény
„Hideg nyulat és spanyol tekeres” szétszedése, csomagolása. Agria Park, áthúzóó, 2012. október 13 – 2013. február 7.	3.022	2.000	1.688
Mesterek üzenete élő szellemi kulturális örökségeink vándorkiállítás bontása, elszállítása. Gyöngyös, Mátra Múzeum, áthúzóó, 2012. – 2013. február 25.			n.a.
Arcon formált világgép. Hatvany Lajos kiállítás. Hatvan, 2013. március			n.a.
Arcon formált világgép. Hatvany Lajos (1880-1961) kiállítás, szállítása, rendezése. Balatonfüred, 2013. március 16.			n.a.
A láthatatlan ember arcai. Vándorkiállítás Gárdonyi Gézaról. Agria Park. Áthúzóó 2013. február 13.			n.a.
„Kis város a felhők fölött...” Eger a polgárosodás útján. Agria Parkos újbóli rendezése. 2013. május 10.			n.a.
Média és Design a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem hallgatóinak szemével. Vitkovics-ház, 2013. május 31.			n.a.
„Születtem Egerben, amire büszke vagyok” Bródy Sándor (1863-1924) emlékkiállítás. Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár aulája, 2013. június 28. Kolozsvár, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, augusztus 19. Budapest, Nemzeti Színház, 2013.szeptember 21. Debrecen, Méliusz Juhász Péter Könyvtár, 2013. november 8.			n.a.
Dobó István élete. Az iskolákat sikerrel megjárta, 10 db vászontablós kiállítás Bugac pusztán, vitrines, babás viselet kiegészítéssel. II. Ősök Napja. 2013. augusztus 9-11.			n.a.
Az ismeretlen Gárdonyi Géza Tokaji író tábor - Tokaj	-	200	300
A láthatatlan ember arcai Agárd	-	2.000	2.300
A láthatatlan ember arcai Balatonfüred	-	1.000	975
A láthatatlan ember arcai Székesfehérvár	-	1.000	1.451
A láthatatlan ember arcai Szeged	-	2.000	2.168

Látogatottság:

Mutatók	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Összes látogatószám	290.021	280.000	295.604
ebből: teljes árat fizető látogató	106.091	100.000	118.025
kedvezményes árat fizető	108.084	112.000	94.622
ingyenes	75.846	75.000	82.957
Diák látogatók	91.075	92.000	77.003
Ebből külföldi látogatók (becsült százalék)	10	10	10

6) Közművelődési tevékenység tervezése

Állományvédelmi csoport közművelődési tevékenysége:

Nyílt napok zajlottak a Baktai úti restaurátor műhelyekben. Az Állományvédelmi csoport tagjai részt vettek a Végvári Vigasságok programjában szereplő gyermekprogramok lebonyolításában, a Nagy Rajzolás című foglalkozás megtartásában, illetve a Múzeumi Majális rendezvényén (Szabó Csabáné, Veresné Vendrei Katalin, Nagy Péter, Sikéné Kovács Melinda).

Régészeti osztály közművelődési tevékenysége:

Vár tábor, foglalkozás, előadás gyerekeknek (3 alkalom: június 17., 24., július 1.)

Kiállítás-vezetés:

- Megmentett örökség. Kincsek Európa szívéből. – augusztus 12. augusztus 16. (végvári vigasságok programsorozathoz kapcsolódva)
 - szeptember 5. (Eger Vára Barátainak Köre tagjainak)
- Múlt-kirakó – október 30.,
 - november 29. (a Pipakonferencia résztvevőinek) december 4.

Képzőművészeti gyűjtemény közművelődési tevékenysége:

Városi séták – Noszvaji Kazettás famennyezetéről – július 16.

Gárdonyi Géza: Ida regénye és a művészetfilozófia – október 16. Gárdonyi születésnap

Tárlatvezetések:

Arcon Formált világkép Hatvany Lajos Gárdonyi Irodalmi fesztivál keretében – augusztus 8.

Bródy 150 – Bródy Sándor Könyvtár – Gárdonyi Irodalmi fesztivál keretében – augusztus 9. és augusztus 10.

Egri Képtár – Végvári vigasságok keretében – augusztus 15.

Arcon formált világkép – Hatvany Lajos – Végvári vigasságok keretében (angol nyelven) – augusztus 16.

Arcon formált világkép – Hatvany Lajos – Vár napja keretében – október 17.

Múzeumpedagógia:

2013 őszt bevezető múzeumpedagógiai tanévnnyitónkon (október 10.) 6 fő

A hatvani Lesznai Anna Egységes Módszertani Intézmény és Szakiskola egy osztálya 3 pedagógussal. – 29 fő

Összesített mutatók az intézményben:

Mutatók	2012. tény		2013. terv		2013. tény	
Tárlatvezetések száma (alkalom)	1.992		2.002		1.714	
Ebből szakvezetések száma (alkalom)	49		52		25	
Ebből tanulmánytári/látványtári vezetések száma (alkalom) látogatószám (fő)						
Ebből szolgáltatással (rendezvényekkel) egybekötött vezetések száma (alkalom)	5		7		20	
Ebből idegen nyelvű vezetések száma (alkalom)	143		152			
Múzeumpedagógiai foglalkozások száma (alkalom) látogatószám (fő)	148	3.665	150	3.800	175	3.830
Diákok részére tartott egyéb rendezvények száma (alkalom) látogatószám (fő)	9	338	15	1.000	18	1.097
Egyéb közművelődési rendezvények száma (alkalom) látogatószám (fő)	57	35.754	70	50.000	48	74.730

- a) Az intézmény 2013-ra tervezett közművelődési tevékenységének és PR stratégiájának teljesülése (Új célcsoportok megszólításának stratégiája, a megvalósítás módja, eszközei, személyi feltételeinek biztosítása /gyakornokok, önkéntesek, stb./, költségvetésen kívüli finanszírozási lehetőségek bevonása /pl.: TÁMOP, szponzorok, együttműködések/).

A Dobó István Vármúzeum egyik fő szervezője volt a Gárdonyi Emlékév programjainak. 2013-ban ünnepeltük Gárdonyi Géza író születésének 150. évfordulóját. Ehhez a jeles évfordulókhöz kapcsolódóan terveztük a *Gárdonyi Jubileumi Emlékév* című projektet, amely méltó emléket állít az írónak. A Dobó István Vármúzeum megalakulása óta nagy gondot fordít a Gárdonyi életmű ápolására, az író kultuszának életben tartására, erősítésre. Az elmúlt évek során számos szakmai, ismeretterjesztő és kulturális rendezvényünk vált tradícióvá. Fontos törekvésünk volt, hogy a program során a különböző intézmények, önkormányzatok, civil szervezetek együttműködjenek, a közös munka során új gyakorlatok alakuljanak ki.

Az emlékbizottság és a szervezők legfontosabb volt, hogy az olvasás és a Gárdonyi életmű népszerűsítése mellett a programok közelebb hozzák az emberekhez és megszerettség a magyar irodalmat, „kézzel foghatóvá” tegyék a Gárdonyi életmű legfontosabb üzeneteit: a hazafiságot, a helytállást, a kitartó munka szeretetét, egymás tiszteletét, a családszeretetet. Ezért gondoltuk úgy, hogy újszerű programokkal, modern megközelítéssel, az interaktivitás hangsúlyozásával, a szakmai eredmények igényes ismeretterjesztésével, közös játékkal, számos új együttműködési forma kialakításával, és nem utolsósorban turisztikai attrakciókkal ünnepeljünk.

A Gárdonyi év kiemelt programjai voltak:

Gárdonyi-kuckó

A látványos installációval, külső és belső színes nyomással készült sátorban (Gárdonyi egről otthonának másolata), mellyel az emlékévként során vándorútra kelünk, Gárdonyi életművével, műveinek legfontosabb figuráival ismertetjük meg az érdeklődőket. A kuckóban különleges interaktív elemekkel mutatjuk be az író sajátos világát.

I. Gárdonyi Irodalmi Fesztivál

Az irodalmi fesztivált a Gárdonyi Emlékévben indítjuk útjára. Eger város, az Egri Vár különböző helyszínein, a Gárdonyi Emlékmúzeumban és annak kertjében felolvasó programok, felolvasó színházak, filmvetítések, könyvbemutatók, szerkesztett irodalmi műsorok, gyermekprogramok, irodalmi kiállítások, könnyűzenei és komolyzenei koncertek népszerűsítik a magyar irodalmat, Gárdonyi Gézáét, az olvasást, és elevenítik meg az *Egri csillagok* és a magyar írók, költők műveinek világát. A fesztivált több művészeti ág megjelenésével tesszük vonzóvá számos új célcsoportot bevonva és megnyerve a magyar irodalomnak.

A program leginteraktívabb és egyik kiemelkedő eleme az *Egri csillagok! A te történeted* című játék és bemutató, mely során a fesztiválra látogatók részeseivé válhatnak a regény legfontosabb eseményeinek.

Tollal a csillagokig – országos vetélkedő

Két fordulóból álló országos vetélkedő hatodikosok számára internetes selejtezővel illetve interaktív, játékos ügyességi feladatokból és a szellemet is próbára tévő változatos feladatokkal a döntőben.

Gárdonyi emléknapiak 2013. október 26-27.

Gárdonyi emléknapiak keretében sor kerül irodalmi programokra kicsiknek és nagyoknak. Gárdonyi emlékülés, múzeumpedagógiai foglalkozások, családi programok, koszorúzás, irodalmi teadélután várja az irodalomkedvelőket a Dobó István Vármúzeumban.

A Gárdonyi emlékévi programjai mellett megrendeztük a már ismert programjainkat is: Végvári Vigasságok történelmi fesztivál, Gyermeknap az Egri Várban, Húsvéthétfő a vármúzeumban, Múzeumok Éjszakája, Egri Vár Napja, Egri csillag borfesztivál. A nagyobb események mellett esküvőket, csapatépítő tréningeket, előadássorozatokat szerveztünk. A Vármúzeum több külsős programnak is helyet adott: Kaláka fesztivál, ZF Lenksysteme rendezvény, néptánc- és hastáncfesztivál.

A 2013-as év közművelődési szempontból az **összefogások éve** volt. Ez köszönhető a Gárdonyi Emlékévnek, de talán annak is, hogy végre a városé lettünk! Noha eddig is jó kapcsolatot áptunk más városi kulturális intézményekkel, mégis úgy éreztük, hogy ez az év mérföldkő az életünkben. Ezt a tendenciát természetesen 2014-ben is folytatni kívánjuk.

A 2013-as évben több programunkkal is elsősorban **kisgyermekes családoknak** kínáltunk magas színvonalú kikapcsolódási lehetőségeket. Ezt jól tükrözi a látogatottsági statisztika adatai. Jó ötletnek bizonyult a Gárdonyi kuckó, amely sok-sok helyszínen ismertette meg játékosan Gárdonyi írói világát. Nem csak Egerbe kell várni a vendégeket, hanem sokszor helybe kell vinni a kultúrát, remélve azt, hogy a játékokat kipróbálók felkeresik Egert, de legalább levesznek egy Gárdonyi mesét vagy regényt otthon a könyvespolcra.

Fontosnak gondoljuk a **garantált programok** megvalósítását. Sok olyan család keresi fel az Egri Várat és tekinti meg a Vármúzeum kiállításait, akik szeretnék háttérinformációkhoz is jutni. Tapasztaltuk azt, hogy ugyan a család „csak” egy koncertre érkezett hozzánk, de végül az egész napot itt töltötték nálunk, mert még beneveztek a Vitézi próbára, majd részt vettek a Levendula játszótér tanulságos tanösvényén is.

Programjaink megvalósításában sok segítséget kaptunk a Vármúzeum nem közművelődési és múzeumpedagógiai osztályán dolgozó kollégáitól. Ki kell emelnünk az Eszterházy Károly Főiskola Andragógiai Tanszékén tanuló hallgatók segítségét. Több hallgatóra tudtunk önálló feladatokat bízni.

A hallgatók segítségével tudtuk megvalósítani a *látogató- és sormenedzsmenet* is. A nyári emelkedett látogatószámnál már a sorban álláskor tájékoztattuk Látogatóinkat a jegyárakról, kedvezményekről, programokról és fontosabb információkról.

Programjaink megvalósítására **három forrás** ált rendelkezésünkre: az intézményi költségvetésben elkülönített pénzalap, a Nemzeti Kulturális Alap által támogatott pályázatok, valamint az együttműködések révén létrejött források.

Intézményünk **kommunikációs stratégiáját** a programok megvalósítása alapján három részre bonthatjuk:

A, az első rész a projekt előkészítési szakasza:

- meghatározzuk a program által elérni kívánt célcsoportot,
- a célcsoportnak küldött üzenetek tartalmát,
- a leendő felhasználási helyeket (kiadványok, információs táblák, stb.)
- a kommunikáció megfelelő időzítését.

B, a projekt megvalósítási szakasza:

- közművelődési program esetén sajtótájékoztatót tartunk, kiállítás esetén megnyitót,
- rádiós és tv interjúk készülnek,
- a kiállítások esetén egy-egy esemény kapcsán (katalógus megjelenik, előadás, program kapcsolódik a tárlathoz) sajtóközleményeket teszünk közzé
- a kiállításhoz katalógus, plakát, múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet, a programokhoz műsorfüzet, plakát készül.
- reklámköltség rendelkezésre állás esetén fizetett hirdetéseket teszünk közzé,
- folyamatosan töltjük és frissítjük a vármúzeum honlapját, illetve használjuk a közösségi oldalakat is,
- együttműködünk a helyi TDM szervezettel, részt vállalunk a város marketing tevékenységében,
- ez idő alatt folyamatosan gyűjtjük és elemezzük a sajtómegjelenéseket, ezzel ellenőrizni tudjuk sajtómunkánk hatékonyságát,
- fotódokumentáció folyamatos készítése a múzeumi fotósunk által.

C, A projekt megvalósítást követő szakasza:

- sajtómegjelenések generálása a nyomtatott, elektronikus és on-line médiában,
- a sajtómegjelenések összegyűjtésének és elemzésének folytatása,
- a fotódokumentáció folyamatos készítése ebben a szakaszban is,

D, Az új célcsoportok megszólításának stratégiája

- a vármúzeum látogatói köréből „hiányzó, elmaradó” látogatói célcsoport meghatározása (fiatal, értelmiségi korosztály – gimnazisták, gyerektelen fiatal házaspár vagy párkapcsolatban élők)
- az ő ízlésük megismerése,
- ennek függvényében a programok kitalálása, finanszírozásának megteremtése,
- az ő kommunikációs eszközeik használata, azon történő megjelenések.

A 2013-as év kiemelkedő volt a **marketing tevékenység** tekintetében. Az elnyert pályázati pénzek mellett Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatával közösen is szerveztük a város és a vár PR tevékenységét. A tavalyi évhez képest többszörösére emelkedett a fizetett hirdetések száma, kollégáink magas számú interjút adtak. Intézményünk megbízást adott az YMédia ügynökségnek, hogy segítsenek a nyári programjaink marketing tevékenységében.

Természetesen figyelembe vettük az eddig készített elégedettségi felmérések eredményeit is, így még hatékonyabb munkát tudunk végezni.

Ennek révén a következő helyeken jelentünk meg: mti.hu, hirado.hu (honlapon és híradós anyagban), programturizmus.hu, stop.hu, port.hu, utazzithon.hu, fesztivalakalauz.hu, classprogramok.hu, programajanlo.hu, sztarold.hu, hirstart.hu, szallasvadasz.hu, napiforras.hu, hirek.animare.hu, vinoport.hu, museum.hu, netriport.hu, magyarorszagon.hu, zsiraf.hu, boon.hu, euroastra.hu, mok.hu, turizmus.com, szoljon.hu, felvidek.ma, szabadidomagazin.hu, est.hu, www.port.hu, www.magyarhirlap.hu, www.konyv7.hu, www.mno.hu, kultura.hirszemle.net, mai24.hu, litera.hu, kulturport.hu, hirpercek.hu, sztarold.hu, sztarold.hu, mtva.hu, prea.hu, hirstart.hu, napiforras.hu, magyarorszagon.hu, figyel.hu, stop.hu, aktivradio.hu, kultura.hu, kinehagyd.hu, netriport.hu, hirek.animare.hu, est.hu, euroastra.hu, dolcsevit.hu, cultura.hu

Rövidfilmek jelentek meg a programjainkról a következő hírportálokon: indavideo, TV2 Mokka (a stáb egy hétig a várból közvetítette reggeli műsorát), Kossuth Rádió – Krónika, TV2 Tények, MTV Híradó, TV Eger, Agria TV, Regionális Híradó, Lyceum TV.

A Vármúzeum hazánk legjelentősebb közösségi weboldalán is jelen van. Ezekkel a lehetőségekkel nagyon sok embert elérünk: www.facebook.hu

Hirdetéseket jelentettünk meg a nyomtatott sajtóban, rádiókban, bannereket helyeztünk el honlapokon, buszreklámot készítettünk.

Megjelenési helyek: Dió Rádió Gyöngyös, Rádió Eger, Csaba Rádió Békéscsaba, Friss Rádió, Sunshine Rádió Nyíregyháza, Rádió Focus Salgótarján, Szuperinfó (Eger és környéke), Hello Tourist Magazin, Tolna Megyei Krónika, Alföld Televízió, Agria TV, Eger TV, Hajdúpress.

Külön anyaggal jelentkeztünk az Aktív pihenés Magyarországon című turisztikai kiadványban.

A Heves Megyei Hírlapban, a Szuperinfóban és a Kóktél Magazinban minden jelentős múzeumi programról beszámoltunk.

A Rádió Eger és a Kossuth Rádió több alkalommal közölt riportokat a fesztiválról.

Programjainkat több honlapon (www.egrivar.hu, www.gardonyiemleke.hu, www.eger.hu, www.heol.hu, www.egriprogramok.hu, www.osztalykirandulas.hu) is lehetett olvasni.

A programokról plakát, műsorfüzet, roll-up, molinó készült, melyeket új, egyedi, a város arculati elemeihez igazítva készítettünk. A műsorfüzeteket eljuttattuk a helyi Pest, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú, Borsod és Csongrád megyei Tourinform Irodákba. A műsorfüzet terjesztésében segítségünkre voltak az Eszterházy Károly Főiskola hallgatói.

A kommunikációban együttműködünk a Tourinform Irodákkal, a helyi TDM-mel, az Észak-Magyarországi Regionális Marketing Igazgatósággal, a közművelődési és oktatási intézményekkel, Heves Megyei Önkormányzat Pedagógiai, Szakmai és Közművelődési Szolgáltató Intézményével, a Belvárosi Kereskedők Egyesületével, szállodákkal, hotelekkel, magánszálláshelyekkel.

- b) Közművelődési programokból befolyó bevételek (belépőjegyek, foglalkozások díja stb.)

Mutatók	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Jegyár-bevétel	173.459.429 Ft	99.672.000 Ft	142.271.000 Ft
Egyéb közművelődési és múzeumpedagógiai programok bevétele	1.606.000 Ft	1.500.000 Ft	1.272.000 Ft

7) Pályázati tevékenység

- a) Pályázati projektek bemutatása, aktuális helyzete

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős
NKA Papírszínház restaurálása	738.000 Ft	600.000 Ft	Császi Irén
NKA Érseki díszkötet restaurálása	220.000 Ft	200.000 Ft	H. Szilasi Ágota

NKA – Gárdonyi Irodalmi Fesztivál	25.000.000 Ft	24.500.000 Ft	Sz. Király Júlia
NKA – Gárdonyi-kuckó	7.000.000 Ft	7.000.000 Ft	Sz. Király Júlia
NKA – Gárdonyi emlékház felújítása	15.000.000 Ft	15.000.000 Ft	Sz. Király Júlia
NKA – Gárdonyi Géza emlékéért ápoló programsorozat	7.800.000 Ft	5.000.000 Ft	Sz. Király Júlia
NKA – Gárdonyi városai – fotópályázat és kiállítás	3.000.000 Ft	Elbírálás alatt	Sz. Király Júlia
NKA – Elveszett világok	5.900.000 Ft	2.500.000 Ft	Császi Irén
NKA – DIV új arculat	1.500.000 Ft	1.000.000 Ft	Szécsényi Orsolya
NKA – Colligite Fragmenta - Örökségvédelem konferencia	1.000.000 Ft	600.000 Ft	H. Szilasi Ágota
NKA – Közművelődés a közgyűjteményekben	1.000.000 Ft	500.000 Ft	Szécsényi Orsolya
NKA – Gázosítás mentesítése I. ütem	246.850 Ft	200.000 Ft	Sikéné Kovács Melinda
NKA – Károsodott fémtárgyak restaurálása	211.288 Ft	200.000 Ft	Sikéné Kovács Melinda
NKA – Játékgyűjtemény gyarapítása	900.000 Ft	900.000 Ft	Császi Irén
NKA – Textil műhely eszközbeszerzés	747.000 Ft	500.000 Ft	Sikéné Kovács Melinda
NKA – Gyűjtemények védelmét szolgáló eszközök	5.851.290 Ft	5.851.290 Ft	Sikéné Kovács Melinda
NKA – Pataki Vidor - gyűjtemény gyarapodása a DIV szakkönyvtárban	300.000 Ft	100.000 Ft	S. Fekete Ágnes
NKA – Hol terem a magyar vitéz	2.375.000 Ft	800.000 Ft	Szécsényi Orsolya
NKA – Élő szellemi kulturális örökségeink	1.698.060 Ft	800.000 Ft	Császi Irén
NKA – AGRIA XLVIII. szám megjelentetése	1.340.000 FT	700.000 Ft	Bujdosné Dr. Pap Györgyi, Császi Irén

Új Magyarország Fejlesztési Tervhez vagy Új Széchenyi Tervhez kapcsolódó pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős
TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0010 Kulturális szakemberek továbbképzése a szolgáltatásjavítás érdekében	7.138.200 Ft	7.138.200 Ft	S. Fekete Ágnes
TIOP-1.2.2-08/1 Múzeumok iskolabarát fejlesztése és oktatási-képzési szerepének infrastrukturális erősítése Projekt fenntartási kötelezettség 2016.07.21-ig.	21.037.739 Ft	21.037.739 Ft	H. Szilasi Ágota, Kovácsné Veréb Emese
TÁMOP 3.2.11/10-1-2010-0145: Nevelési-oktatási intézmények tanórai, tanórán kívüli és szabadidős tevékenységeinek támogatása Kreatív interakció/Képzőművészet népszerűsítése Egerben Projekt fenntartási kötelezettség: 2017.04.30-ig.	34.117.822 Ft	34.117.822 Ft	H. Szilasi Ágota, Kovácsné Veréb Emese
TÁMOP 3.2.8.B-12/1-2012-0007: Múzeumok Mindenkinek Program – Múzeumok oktatási-képzési szerepének erősítése Látásra nevelés/ Képző- és iparművészet népszerűsítése Egerben A projekt időbeli ütemezése: 2012. július 1– 2013. augusztus 31. Projekt fenntartási kötelezettség: 2018.08.31-ig.	19.999.529 Ft	19.999.529 Ft	H. Szilasi Ágota, Kovácsné Veréb Emese

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős

8) **Kommunikációs tevékenység**

Mutatók	2012. tény	2013. terv	2013. tény
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	8	16	84
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	12	34	53
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	163	250	176
E-sajtó	6	12	376
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becslött érték)	20	31	118

A Gárdonyi Emlékév során önálló honlapunk működött. A honlap anyagát illetve az interjúk és sajtótájékoztatók anyagát számos e-sajtóorgánium átvette. Az elektronikus megjelenési alkalmak száma így több százra tehető.

9) **A megyei hatókörű városi múzeumok számára megítélt állami támogatás szakmai felhasználása**

A települési önkormányzatok könyvtári, közművelődési és múzeumi feladataihoz nyújtott támogatások részletes szabályairól szóló 13/2013. (II. 14.) EMMI rendelet 6. § (2) bekezdése alapján az 5. § (2) és (3) bekezdésében szereplő támogatásrész felhasználására vonatkozó szakmai beszámoló és a felhasználással kapcsolatos tapasztalatok

A Dobó István Vármúzeum által 2013-ban a feladat megvalósítására fordítandó állami támogatás teljes összege: 172,8 millió Ft ebből 2 x 34,56 millió Ft került felhasználásra erre a feladatra.

SZAKTANÁCSADÁS:

a) Állományvédelmi csoport általános tapasztalatai megelőző műtárgyvédelmi és állományvédelmi tevékenység körében:

Heves megye sajátos helyzetben van, a Dobó István Vármúzeumon kívül nincs egyik megyei intézményben sem restaurátor műhely. A hevesi és a hatvani muzeológus kollégák számára kell biztosítanunk a szaktanácsadást, a megelőző műtárgyvédelem tevékenységi körében, – a megfelelő raktározás kialakítására (klimatikus viszonyok, esetleges fertőzések kiszűrése, ezek kezelésére stb.). Ez az elmúlt évek során kialakult gyakorlat szerint működik.

Az állományvédelmi feladatokat, restaurálásokat a Dobó István Vármúzeum restaurátorai végzik (5 fő). Ez évben végig jártuk a megye területén található tájházakat, elvégeztük az állományvédelmi feladatokat.

Ezek közül kiemelhető három tájház, (parádi Palóc-ház, verpeléti Kovácsműhely, átányi Kakas-ház) melynek teljes műtárgyállománya be lett szállítva a múzeum restaurátor műhelyeibe, ahol elvégeztük szakszerű restaurálásukat (összesen 515 db tárgy).

b) Történész szakmuzeológusok tapasztalatai gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjtemény-feldolgozási, különösen digitalizálási tevékenység körében:

Az egykori Heves Megyei Múzeumi Szervezet az egyik legkisebb volt országban. A megszűnéséig csak a gyöngyösi Mátra Múzeum, a hatvani Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, a Hevesi Helytörténeti Gyűjtemény tartozott szervezetileg hozzá. Vagyis az egri Dobó István Vármúzeumnak viszonylag kevés „utódintézménye” van. Továbbá Heves megyében kevés számú a történeti szakmai besorolású közérdekű muzeális gyűjtemények és a kiállítóhelyek száma is. A magángyűjtemények száma is csekélynek mondható, mégis igen sok felkérést, feladatot kapunk, mert örvendetesen nagy volt az érdeklődés és a segítségkérés arra vonatkozólag, hogy jogszerűen, szakmailag megfelelően működjön minden egyes intézmény. Digitalizálási kérdésben még nem kértek tanácsot.

1	2013.01.24.	Eger MJV Önkormányzata	HERMAN-projekt gyűjtemény-feldolgozás	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h.
2	2013.02.11.	Tűzoltó Múzeum Eger	Kiállítási, nyilvántartási, gyűjteménykezelési kérdések	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h., Dr. Rente Ferenc gyűjteménykezelő
3	2013.02.14.	Tűzoltó Múzeum Eger	Kiállítási, nyilvántartási, gyűjteménykezelési kérdések	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h., Dr. Rente Ferenc gyűjteménykezelő
4	2013.02.15.	Tűzoltó Múzeum Eger	Kiállítási, nyilvántartási, gyűjteménykezelési kérdések	Bujdosné dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h., Dr. Rente Ferenc gyűjteménykezelő
5	2013.03.01.	Bródy Sándor Könyvtár és az Egri Fertáymesteri Testület	Fertáymesteri kiállítás és gyűjtemény- feldolgozás szakmai kérdései	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h.
6	2013.03.04.	Eger MJV Önkormányzata	HERMAN-projekt gyűjtemény-feldolgozás	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h.
7	2013.03.06.	Eger MJV Önkormányzata	HERMAN-projekt gyűjtemény-feldolgozás	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h.
8	2013.04.03.	Sporttörténeti Kiállítóhely Eger	Gyűjteménykezelési kérdések	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h.
9	2013.05.15.	Agria Park Eger – Dohánygyári Emléktár	Segítség kiállítás rendezési elképzelésekben és gyűjtemény- feldolgozásban	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h.
10	2013.07.13.	Noszvaj, Nagyréde, Abasár Polgármesteri Hivatal	Noszvaji De la Motte kastély gyűjteményi- nyilvántartási	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h
11	2013.10.04.	Andornaktályai Fogyatékosok Intézete	Mocsáry Lajos Emlékszoba gyűjtemény-feldolgozás	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h., H. Szilasi Ágota művészettörténész
12	2013.11.06.	Noszvaj, Nagyréde, Abasár Polgármesteri Hivatal	Noszvaji De la Motte kastély gyűjteményi- nyilvántartási	Berecz Mátáys muzeológus, igazgató, Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h
13	2013.11.11.	Csillagvizsgáló Eger	Nyilvántartási kérdések	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus ig.h.
14	2013.11.19- 21.	Gyöngyösi Mátra Múzeum	Történeti tárgyak nyilvántartási gondjai, revízió	Bujdosné Dr. Pap Györgyi muzeológus igh. Dr. Rente Ferenc gyűjteménykezelő

Néprajzos szakmuzeológusok tapasztalatai gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjtemény-feldolgozási, különösen digitalizálási tevékenység körében:

A Dobó István Vármúzeum, mint kölcsönadó hét önkormányzati fenntartású közérdekű muzeális kiállítóhellyel újította meg kölcsönbérleti szerződését. A kölcsönadó az alábbi működési engedéllyel rendelkező kiállítóhelyeknek kölcsönzi a néprajzi gyűjtemény tárgyait. Palóc ház (Parád), Kapás-ház (Abasár), Kakas-ház (Átány), Szlovák-ház (Kisnána), Zsellérház (Nagyréde), Gazdaház (Noszvaj), Kovácsműhely (Verpelét). A kölcsönbérleti szerződés megújításának egyik feltétele az érvényes működési engedély, melyet a fenntartókat körbejárva nem mindenhol kaptunk meg. Ezért az új szerződés aláírására még nem került sor minden esetben. (Bélapátfalva Város Önkormányzata) A korábbi szűkös pénzforrások sajnos nem tették lehetővé a tájházakba kölcsönzött tárgyak tisztítását, restaurálását. Ebben az évben sikerült minden kiállítóhelyen elvégezni a tárgyak tisztítását, két esetben (Parád és Átány) a tájház felújítása kapcsán sikerült a tárgyakat beszállítani a restaurátor műhelyekbe, hol kiterjedtebb műveletekre is lehetőség nyílt. A kölcsönzött műtárgyak revíziója 2006-ban volt, ezért ez évben minden kiállítóhelyen elvégeztük a tárgyak revízióját, s a helyszínen tapasztalt észrevételeket, problémákat, írásban és a helyszínen tett igazgatói látogatás során egyeztetjük a kiállítóhelyek fenntartóival. Több esetben a műtárgyvédelmi szempontokat előtérbe helyezve csökkentettük a kölcsönzött tárgyak mennyiségét. Lehetőségek szerint kértük a tájházak elektronikus védelmének a kiépítését és a mechanikai védelem felülvizsgálatát. Tájékoztatást adtunk a hatékonyabb működtetést segítő szakmai kapcsolat felvételéről (Tájházzövetség) és a további intézményi kapcsolat erősítésének lehetőségeiről.

Digitalizálással kapcsolatban nem érkezett megkeresés.

	Dátum	Szaktanácsadást igénybevevő intézmény/ek	Téma	Szaktanácsadó neve, beosztása
1	2013. 02.18	Poroszló Ökocentrum képviselői	A poroszlói tájház állapotának és tárgyainak szemléje. Szakmai konzultáció az állagvédelemmel, felújítással kapcsolatban	Dr. Veres Gábor néprajzos muzeológus
2	2013.03.07	Parád Nagyközség Önkormányzata	A parádi Palóc-ház felújítás utáni berendezése, helyszíni konzultáció a működtetésről és a kapcsolódó programokról	Dr. Zábrátky Éva Császi Irén Dr. Veres Gábor néprajzos muzeológusok Benedek Attila gyűjteménykezelő Sikéné Kovács Melinda Szabó Csabáné Nagy Péter Vincze Erika Veresné Vendrei Katalin Deák Endre restaurátorok
3	2013.04.30	Noszvaj, Felsőtárkányi Közös Önkormányzati	A noszvaji Gazda-ház tárgyainak helyszínen történő revíziója	Császi Irén néprajzos muzeológus Dr. Veres Gábor

		Hivatal Noszvaji Kirendeltsége		néprajzos muzeológus Dr. Zábrátzky Éva néprajzos muzeológus Benedek Attila gyűjteménykezelő
4	2013.05.07	Noszvaj, Felsőtárkányi Közös Önkormányzati Hivatal Noszvaji Kirendeltsége	A noszvaji revízió tapasztalatainak írása, levél	Császi Irén néprajzos muzeológus
5	2013.05.10	Átányi Közös Önkormányzati Hivatal	Az átányi Kakas-ház tárgyainak revíziója és helyszínen történő tisztítása.	Dr. Zábrátzky Éva Császi Irén Dr. Veres Gábor néprajzos muzeológusok Szabó Csabáné Vincze Erika Veresné Vendrei Katalin Deák Endre restaurátorok
6	2013.05.15.	Átányi Közös Önkormányzati Hivatal	Az átányi revízió tapasztalatainak írása, levél a fenntartónak, tárgylista készítés	Dr. Zábrátzky Éva néprajzos muzeológus
7	2013.05.17.	Abasár Község Önkormányzata	A Kapás-ház tárgyainak helyszíni revíziója és tisztítása	Császi Irén Dr. Zábrátzky Éva Dr. Veres Gábor néprajzos muzeológusok Benedek Attila gyűjteménykezelő Sikéné Kovács Melinda Szabó Csabáné Nagy Péter restaurátorok
8	2013.05.21	Abasár Község Önkormányzata	Az abasári revízió tapasztalatainak összegzése, levél írása a fenntartónak, tárgylista	Dr. Veres Gábor néprajzos muzeológus
9	2013.05.24	Nagyréde Község Önkormányzata	A nagyrédei Zsellér-ház tárgyainak helyszíni revíziója és tisztítása	Császi Irén Dr. Zábrátzky Éva Dr. Veres Gábor néprajzos muzeológusok Sikéné Kovács Melinda Szabó Csabáné Nagy Péter

				Vincze Erika restaurátorok
10	2013.05.30.	Kisnána Községi Önkormányzat	revízió előkészítés, a kishánai szlovák tájház leírókartonjainak válogatása	Benedek Attila gyűjteménykezelő
11	2013.05.31.	Kisnána Községi Önkormányzat	kishánai szlovák tájház revíziója	Dr. Zábrátzky Éva Császi Irén Dr. Veres Gábor néprajzkutatók
12	2013.06.03	Abasár, Átány, Kisnána, Nagyréde, Noszvaj Önkormányzatai	tájházak fenntartóihoz igazgatói látogatás szervezése (kölcsönbérleti szerződések megújítása, revízió tapasztaltak konzultációja)	Császi Irén néprajzkutató muzeológus
13	2013.06.06	Abasár, Átány, Bélapátfalva, Kisnána, Nagyréde, Noszvaj, Parád, Verpelét Önkormányzatai	Tájházak, kiállítóhelyek fenntartóinak levélírás a revízió tapasztaltakról, szerződés előkészítése	Császi Irén Dr. Veres Gábor Dr. Zábrátzky Éva néprajzkutató muzeológusok
14	2013.06.07.	Nagyréde Község Önkormányzata	Nagyrédei revízió tapasztalatainak összegzése, dokumentálása	Dr. Zábrátzky Éva néprajzkutató muzeológus
15	2013.06.10.	Abasár, Átány, Bélapátfalva, Kisnána Önkormányzatai	revíziózott tárgylista, tájházak fenntartói számára szerződés írása, sokszorosítása	Császi Irén Dr. Veres Gábor Dr. Zábrátzky Éva néprajzkutató muzeológusok
16	2013.06.11	Átány, Kisnána Polgármesteri Hivatal	Tájházak fenntartóinak látogatása, szerződés feltételeinek megbeszélése, revízió tapasztaltak konzultációja	Berecz Mátyás múzeumigazgató Bujdosné Dr. Pap Györgyi ig.h. Császi Irén néprajzos muzeológus Sikéné Kovács Melinda restaurátor
17	2013.06.12.	Nagyréde, Noszvaj, Parád, Verpelét Önkormányzatai	Tájházak fenntartóinak szóló levelek írása, kölcsönbérleti szerződések sokszorosítása	Császi Irén néprajzkutató muzeológus
18	2013.06.14.	Bélapátfalva Város Önkormányzata	A Gesztenyés kiállítóház tárgyainak helyszíni revíziója	Császi Irén Dr. Zábrátzky Éva Dr. Veres Gábor néprajzkutató muzeológusok
19	2013. 07.13.	Noszvaj, Nagyréde, Abasár Polgármesteri Hivatal	Tájházak fenntartóinak látogatása, szerződés feltételeinek megbeszélése, revízió tapasztaltak megbeszélése	Bujdosné Dr. Pap Györgyi ig.h. Császi Irén néprajzos muzeológus Sikéné Kovács Melinda restaurátor

20	2013.07.05.	Átányi Közös Önkormányzati Hivatal	átányi tájház műtárgy szállításának előkészítése, szervezés (a tájház felújítása miatt a DIV restaurátor előkészítő műhelyébe szállítás)	Császi Irén néprajzkutató muzeológus
21	2013.08.23.	Átányi Közös Önkormányzati Hivatal	átányi tájház tárgyainak visszaszállításra előkészítés (leírókartonok, tárgylista, fotónyomtatás)szervezés	Császi Irén, Dr.Zábrátczy Éva néprajzkutató muzeológusok, Benedek Attila gyűjteménykezelő
22	2013.08.27.	Átányi Közös Önkormányzati Hivatal	átányi tájház tárgyainak visszaszállítása, tájházrendezés	Császi Irén, Dr.Zábrátczy Éva,Csintalan András, , Erdős Aranka, Balázs Péter kiállítás rendezők Nagy Péter restaurátor
23	2013.09.03.	Verpelét Nagyközség Polgármesteri Hivatala	A verpeléti kovácsműhely állapotfelmérésének megbeszélése a verpeléti Polgármesteri Hivatallal, levél írása	Császi Irén néprajzkutató muzeológus Sikéné Kovács Melinda restaurátor
24	2013.09.30	Abasár Község Önkormányzata	abasári tájház kölcsönbérleti szerződésének és műtárgyjegyzékének írása, postázása	Császi Irén Dr. Zábrátczy Éva néprajzkutató muzeológusok

Irodalomtörténész szakmuzeológus tapasztalatai gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjtemény-feldolgozási, különösen digitalizálási tevékenység körében:

Gárdonyi-kuckó

A látványos installációval, külső és belső színes nyomással készült sátorban (Gárdonyi egri otthonának másolata), mellyel az emlékév során vándorútra keltünk, Gárdonyi életművével, műveinek legfontosabb figuráival ismertetjük meg az érdeklődőket. A kuckóban különleges interaktív elemekkel mutatjuk be az író sajátos világát. Az Egri csillagok című regényt a fegyver és öltözetrekonstrukciók elevenítik meg. Ezeket a látogatók felvehetik, kipróbálhatják. Az interaktív játékok az egyes művek könnyebb feldolgozását, az ismeretek könnyebb rögzítését teszik lehetővé. A kuckó különleges látványával, barátságos légkörével, izgalmas játékaival, sokak érdeklődésére számító programjaival népszerűsíti a Gárdonyi életművet és az olvasást.

Lehetőség van arra, hogy a családok, egyéni látogatók spontán módon próbálják ki az interaktív elemeket, de felkészültünk csoportok fogadására is.

A kuckó bemutatóinak témái:

1. *Gergők és Vicák – Gárdonyi és az Egri csillagok.* Vitézi próba gyerekeknek és felnőtteknek. A próbák (vívólépések, íjászat, középkori „turkáló”, titkosírás megfejtése) teljesítése után mindenkit vitézzé avatunk.

2. *A „tibetük” világa* – Gárdonyi titkosírása. Játékos megfejtősdí kicsiknek és nagyoknak.
3. *Nagyapó meséi* – Gárdonyi játékmesei. Közös játék a mesesarokban.
4. *Gárdonyi közelében* – Gárdonyi hétköznapijai, írói műhelytitkai. Foglalkozás az idősebb korosztály számára.

A helyszíneken irodalmi muzeológusok nem voltak, így a szaktanácsadás során a Gárdonyi életművet is be kellett mutatni a kuckó üzemeltetésében segédkező muzeológusoknak, múzeumpedagógusoknak. Az erről szóló tájékoztatás legfontosabb célja az volt, hogy az életműhöz kapcsolódó hamis kliséket, mítoszokat eloszlassuk, a kuckó üzemeltetői valós képet kapjanak Gárdonyiról és műveiről. A kuckóban folyó játékok használatához és azok oktatási, nevelési célzatáról szóló szaktanácsadások során a bemutatók mellett a múzeumpedagógusokkal folytatott eszmecsere volt nagyon gyümölcsöző. Az interaktív sátor nagyon sok ötletet adott a múzeumpedagógusoknak ahhoz, hogy saját múzeumuk múzeumpedagógiai és közművelődési hasznosítását átgondolják.

Szaktanácsadás a Láthatatlan ember arcai című vándorkiállításához kapcsolódóan

2011 novemberében a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Dobó István Vármúzeum közösen készített kiállítást *A láthatatlan ember arcai* címmel Gárdonyi Gézaról, mely közel 1 éves budapesti bemutató után az emlékévben országos vándorútra indult.

A Gárdonyi életművet 8 témában tárjuk a nagyközönség elé. Egy-egy egységben mutatjuk be Gárdonyi történelmi regényeit, az író titkos világát (különleges titkosírását), novelláinak és meséinek sajátosságait (*Az én falum, Szüleim gyémántja voltam*) valamint életművének szintézisét (*Ida regénye*). Gárdonyi hagyatékát múzeumpedagógiai elemekkel tesszük „kézzel foghatóvá” (forgatható kockák, memóriajáték, satírozó táblák, mesesarok „mesesámlikkal”, stb...).

A régi tárgyak, az izgalmas installáció, az interaktív elemek segítenek abban, hogy a látogatók Gárdonyi műhelyében érezhessék magukat, megismerjék számos, eddig ismeretlen arcát.

A láthatatlan ember arcai című tematikus kiállítás felvillantja Gárdonyi életének legmeghatározóbb szakaszait, életművének legfontosabb állomásait és az író leglényegesebb üzeneteit.

	Dátum	Szaktanács- adást igénybevevő intézmények	Téma	Szaktanácsadó neve, beosztása
1	2013. május 2.	Gárdonyi Géza Szülőháza - Agárd	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások)	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
2	2013. július 22.	Balatonfüred – Kisfaludy ház	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások)	Sz. Király Júlia irodalomtörténész, muzeológus

3	2013. július 27.	Déri Múzeum - Debrecen	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
4	2013. augusztus 2.	Gárdonyi Géza Szülőháza - Agárd	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
5	2013. szeptember 4.	Szent István Király Múzeum Székesfehérvár	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (Gárdonyi Géza életműve, a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások, Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
6	2013. szeptember 25.	Petőfi Szülőház és Múzeum - Kiskőrös	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
7	2013. október 4.	Ripl-Rónai Múzeum - Kaposvár	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
8	2013. november 7.	Móra Ferenc Múzeum - Szeged	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (Gárdonyi Géza életműve, a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások, Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
9	2013. november	Mátra Múzeum - Gyöngyös	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus

Művészettörténész szakmuzeológus tapasztalatai: tapasztalatai gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjtemény-feldolgozási, különösen digitalizálási tevékenység körében:

Nagy igény van az egykor a Heves Megyei Múzeumi Szervezethez tartozó hatvani Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény részéről, hogy művészettörténeti szaktanácsot, segítséget nyújtsunk számukra. Digitalizálással kapcsolatos kérés, kérdés nem érkezett.

	Dátum	Szaktanácsadást igénybevevő intézmény/ek	Téma	Szaktanácsadó neve, beosztása
1	január 22.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Lesznai Anna állandó kiállítás NEFMI monitoring vizsgálat – múzeum szakmai képviselése	H. Szilasi Ágota művészettörténész

2	február 15.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Megbeszélés koordinálása a Lesznai Anna –	H. Szilasi Ágota művészettörténész
2	február 26.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Konzultáció a Kastély-kiállítás történeti anyagát összeállító művészettörténésszel	H. Szilasi Ágota művészettörténész
4	március 5.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Lesznai megelevenedett világa – Hímzéstervek és hímzések c. kiállítás előkészítése, anyag válogatása	H. Szilasi Ágota művészettörténész
5	március 11-12.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Arcon Formált Világkép – Hatvany Lajos c. időszaki kiállítás bontása Hatvanban és rendezése Balatonfüreden	H. Szilasi Ágota művészettörténész
6	március 21.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Lesznai megelevenedett világa – Hímzéstervek és hímzések c. kiállítás rendezése és szakmai megnyitása	H. Szilasi Ágota művészettörténész
7	április 18.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Bukta Imre festményének visszaérkeztetése	H. Szilasi Ágota művészettörténész
8	május 6.	Hatvani Galéria	Kiállításrendezés (Madaras László)	H. Szilasi Ágota művészettörténész
9	május 8.	Hatvani Galéria	Kiállítás megnyitása (Madaras László)	H. Szilasi Ágota művészettörténész
10	július 19.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Ámos Imre és Marc Chagall – Magyar Nemzeti Galéria kiállítására – képkölcsönzés előkészítése, fotózás lebonyolítása	H. Szilasi Ágota művészettörténész
11	július 22.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Arcon formált világkép - Hatvany Lajos kiállítás bontása Balatonfüreden. A következő napokban rendezése a harmadik helyszínen: Eger, Megnyitó: augusztus 8.	H. Szilasi Ágota művészettörténész

12	július 25.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	A Hatvany Lajos KMGy következő időszaki kiállításának szakmai megnyitása (Váradai Károly: Marokkó varázs. c fotókiállítás)	H. Szilasi Ágota művészettörténész
13	július 30.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Szakmai küldöttség fogadása: Kassai Múzeum – Lesznai Anna képeinek kölcsönzésével kapcsolatos megbeszélés, műtárgyszemlézés	H. Szilasi Ágota művészettörténész
14	augusztus 27.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Lesznai Anna állandó kiállításához a műtárgylista előkészítése.	H. Szilasi Ágota művészettörténész
15	augusztus 28.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Lesznai Anna műveinek elszállítása a Petőfi Irodalmi Múzeumba. Az állandó kiállítás előkészületei.	H. Szilasi Ágota művészettörténész
16	augusztus 29.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Lesznai Anna állandó kiállítás - Kölcsönzési lista véglegesítése	H. Szilasi Ágota művészettörténész
17	október 3.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Lesznai Anna műveiből a kassai kiállításra kölcsönzött művek előkészítése a kiviteli engedélyeztetéshez.	H. Szilasi Ágota művészettörténész

c) Közönségkapcsolati szakemberek, múzeumpedagógusok tapasztalatai a múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység köréből:

Az Eszterházy Károly Főiskola több éve együttműködési megállapodás keretében küldi az andragógia és kulturális örökség szakos hallgatóit nyári szakmai gyakorlatra a Dobó István Vármúzeumba.

A hallgatók részére nyújtott szaktanácsadás az alábbi témákat érinti:

- Az intézmény struktúrája, célja, feladata az SZMSZ alapján,
- Az intézmény alapvető dokumentumainak a megismerése,
- Az intézmény kapcsolata más kulturális intézményekkel, civil szervezetekkel.
- A Vármúzeum kiállítási tevékenységének, és kiállításainak megismerése,

- Az intézmény múzeumi közművelődési stratégiája,
- Az intézmény múzeumi közművelődési programjai, irányai az elmúlt 50 évben,
- A Vármúzeum programstruktúrája, pályázati lehetőségei,
- Együttműködés más partnerekkel (szállodák, turisztikai szolgáltatók, hatóságok, stb.),
- Látogatói felmérések kiértékelése,
- Helyzetgyakorlatok: konfliktuskezelés, problémamegoldás,
- A konkrét program célja, felépítése, finanszírozottsága, stb.

Továbbá:

	Dátum	Szaktanácsadást igénybevevő intézmény/ek	Téma	Szaktanácsadó neve, beosztása
1	2013. május 2.	Gárdonyi Géza Szülőháza - Agárd	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások)	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és munkatársai
2	2013. július 22.	Balatonfüred – Kisfaludy ház	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások)	Sz. Király Júlia irodalomtörténész, muzeológus és munkatársai
3	2013. július 27.	Déri Múzeum - Debrecen	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és munkatársai
4	2013. augusztus 2.	Gárdonyi Géza Szülőháza - Agárd	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és munkatársai
5	2013. szeptember 4.	Szent István Király Múzeum Székesfehérvár	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (Gárdonyi Géza életműve, a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások, Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és munkatársai
6	2013. szeptember 25.	Petőfi Szülőház és Múzeum - Kiskőrös	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és munkatársai

7	2013. október 4.	Rippl-Rónai Múzeum - Kaposvár	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és munkatársai
8	2013. november 7.	Móra Ferenc Múzeum - Szeged	A Láthatatlan ember arcai című kiállítás – szakmai bemutató (Gárdonyi Géza életműve, a kiállítás küldetése, felépítése, tárlatvezetés, múzeumpedagógiai foglalkozások, Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és társai
9	2013. november	Mátra Múzeum - Gyöngyös	Gárdonyi kuckó – múzeumpedagógiai és közművelődési bemutató	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus és munkatársai

MÓDSZERTANI MŰHELYGYAKORLAT/MÓDSZERTANI MŰHELY

a) Állományvédelmi csoport tapasztalatai restaurálási és műtárgyvédelmi tevékenység körében gyakorlati bemutatóval:

A módszertani műhelygyakorlatot az év negyedik negyedében (november, december hónapra) végeztünk. A Dobó István Vármúzeum szakdolgozóinak – muzeológus, múzeumpedagógus, gyűjteménykezelő és kiállítás-rendező kollégák számára. Gyakorlatban bemutatva a műtárgyak kezelését a raktározás, szállítás és kiállításokon való bemutatásuk során. (2013. november 16. és december 6.)

2013. december 19-én módszertani műhelygyakorlat szerveztünk a múzeum szakdolgozói részére restaurálási és műtárgyvédelmi tevékenység körében, gyakorlati bemutatóval egybekötve.

b) Múzeumpedagógiai és Közönségkapcsolati osztály általános tapasztalatai: múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében

A muzeológiai és múzeumpedagógiai műhelymunka során muzeológusok és múzeumpedagógusok tanácskoznak. A műhelymunka egy muzeológus előadásával, bemutatójával kezdődik, mely során az állandó és az időszakos kiállításokról, illetve a legfontosabb gyűjteményi egységekről esik szó. Ezt követi a szakmai tanácskozás, mely során múzeumpedagógiai foglalkozások megtervezése, kiadványok szerkesztése történik.

Alkalmak	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma	Szervező, működtető neve, beosztása
1	2013. november 12.	Dobó István Vármúzeum	Muzeológiai és múzeumpedagógiai műhelymunka Régészet	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
2	2013. november 13.	Dobó István Vármúzeum	Muzeológiai és múzeumpedagógiai	Sz. Király Júlia irodalomtörténész

			műhelymunka Néprajz	muzeológus
3	2013. november 20.	Dobó István Vármúzeum	Muzeológiai és múzeumpedagógiai műhelymunka Irodalomtörténet	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
4	2013. november 21.	Dobó István Vármúzeum	Muzeológiai és múzeumpedagógiai műhelymunka Történettudomány	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus
5	2013. november	Dobó István Vármúzeum	Tematikus hét, műhelygyakorlat a Mátra Múzeum munkatársaival	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus

MÓDSZERTANI NAP

Múzeumpedagógiai és a Közönségkapcsolati osztályok tapasztalatai:

Általános tapasztalat, hogy nehezen aktivizálhatók a pedagógusok ezekre a találkozókra, ugyanakkor sokkal nagyobb az igény a szinte napi, pontosabban az aktuális témákhoz kötődő kapcsolattartásra. A jövőben projektszemléletű, projektalapú találkozót, műhelymunkákat tervezünk több témában. (Pl.: közösségi szolgálat lehetőségei a múzeumban, évfordulókhöz kapcsolódó múzeumpedagógiai és közművelődési projektekből való együttműködés lehetőségei – Holokauszt Emlékév, az I. világháború kitörésének évfordulója)

A Dobó István Vármúzeum minden évben módszertani napot tart a frontszemélyzet részére a főszezon előtt, amely áprilistól október végéig tart. Ezen a napon az alábbiakról kapnak tájékoztatást a kollégák:

- Az intézmény aktuális nyitva tartása, jegyárai,
- Az intézmény idején múzeumi közművelődési, múzeumpedagógia programjai,
- Az intézmény aktuális kiállításai.

Az elmélet bevezető után áttérünk a következő témákra: a kapukban a látogatók fogadásának és tájékoztatásának módszerei, kitérve a változásokra. A kiállításokban történő tájékoztatás, útbaigazítás. Mivel az Egri Vár 5 hektáron terül el és a kiállítások nem egy helyen találhatóak, ezért nagyon fontos, hogy a frontszemélyzetünk tisztában legyen az alapvető információkkal, hogy a látogatókat megfelelően tájékoztatni tudják. Fontos azt is megbeszélünk, hogy kihez, melyik muzeológus kollégához fordulhatnak teremőreink információért.

Kitérünk az öltözködés kérdésére is: mi az ami megengedett és mi az ami nem. (2013. március 2.)

Továbbá:

Alkalmak	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma	Szervező neve, beosztása
1	2013. május 9.	Dobó István Vármúzeum	A Dobó István Vármúzeum múzeumpedagógiai és közművelődési programjai. A Gárdonyi emlékében rejlő lehetőségek iskolák számára.	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus, Szécsényi Orsolya közönségforgalmi igazgatóhelyettes Bóta Judit és Bozsákoviczné Radnóti Ágnes múzeumpedagógusok
2	2013. október 10.	Dobó István Vármúzeum	Múzeumok Őszi Fesztiválja, +16 programok, a DIV ajánlatai, mintaprojektjei a középiskolások közösségi szolgálatához kapcsolódóan (<i>A Gárdonyi gyűjteményhez kapcsolódó közösségi szolgálatok – mintaprojekt kidolgozása megtörtént</i>)	Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus, Szécsényi Orsolya közönségforgalmi igazgatóhelyettes Bóta Judit és Bozsákoviczné Radnóti Ágnes, N. Jakus Sára, Halász Noémi múzeumpedagógusok

BEJÁRÁSOK

A múzeum állományvédelmi felelősének helyszíni bejárásai a megye területén lévő muzeális intézményekben:

Az állományvédelmi felelős éves bejárását, egybekötöttük a múzeum vezetésének és a muzeológusok által végzett egyeztetésekkel, a tájházakat fenntartó önkormányzatok képviselőivel.

Az egyeztetések során kitértünk a tájházak állományvédelmi feladataira, mind az épületek állagmegóvásának, mind pedig az ott elhelyezett műtárgyak védelmére vonatkozó kérdésekre. Tanácsokat adtunk a megelőző műtárgyvédelmi feladatok elvégzéséhez – az épület rendszeres szellőztetése (a kiállítóhely zárva tartás időszakában is.), az épület takarítása (por és pókháló), az épület jellegéből fakadóan az esetleges rovarfertőzés ellenőrzése, és a rágcsálók elleni megfelelő védekezés betartásához. Lehetőséget biztosítunk a konzultálás lehetőségére egészében, bármilyen kérdés, probléma merül fel. Mindez rögzítésre került az újonnan megkötött szerződésekben, a Dobó István Vármúzeum és a tájházak fenntartói között.

Alkalmak	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma	A feladatot elvégző neve, beosztása
1	2013.05.17.	Abasár Kapás-ház	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős

2	2013.05.24.	Nagyréde Zsellér-ház	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős
3	2013.06.11.	Átány Kakas-ház	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős
4	2013.06.11.	Kisnána	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős
5	2013.06.14.	Bélapátfalva	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős
6	2013.07.13.	Noszvaj	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős
7	2013.07.13.	Nagyréde	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős
8	2013.07.13.	Abasár	egyeztetés a Tájház fenntartójával	Sikéné Kovács Melinda állományvédelmi felelős

TOVÁBBKÉPZÉS

a) A néprajzi gyűjtemény tudományos kutatási és feldolgozási tevékenység körében szerzett tapasztalatai:

A Dobó István Vármúzeum és az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB) Történettudományi és Néprajzi Szakbizottságának Néprajzi Munkabizottsága szervezésében tudományos konferenciát szerveztünk 2013. október 15-én a DIV Dobó bástyájába. A konferencia előadói a Heves megyében zajló néprajzi kutatásokat mutatták be, az Észak-Magyarország három megyéjéből érkezett résztvevőknek. A tudományos konferencián a Dobó István Vármúzeumban, a Heves megyei múzeumokban és az Eszterházy Károly Főiskolán dolgozó szakemberek számoltak be kutatási eredményeikről és együtt gondolkodtak arról, hogy milyen tágabb és milyen szűkebb néprajzi kutatási gyakorlatok, mai átmenetek következnek. A konferencia egésze többféle válaszlehetőséget adott ezekre a kérdésekre.

Alkalmak	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma, cím, időtartam, a résztvevők száma	A szervező neve, beosztása
1	2013. október 15.	Eger, Dobó István Vármúzeum	Néprajzi kutatások Hevesmegyében regionális tudományos konferencia megrendezése, előadások tartása, (10-16-ig) 25fő	Császi Irén muzeológus Dr. Petercsák Tivadar egyetemi tanár (MTA MAB)elnök Dr. Tóth Arnold ig.h. Herman Ottó Múzeum és (MTA MAB) titkár

A Művészettörténeti és iparművészeti gyűjtemény tudományos kutatási és feldolgozási tevékenység körében szerzett tapasztalatai:

Alkalmak	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma, cím, időtartam, a résztvevők száma	A szervező neve, beosztása
1	február 4.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Arcon formált világkép - Hatvany Lajos életét bemutató időszak kiállítás bemutatása a pedagógusoknak	H. Szilasi Ágota művészettörténész
2	február 5.	Hatvany Lajos Közérdekű Muzeális Gyűjtemény Hatvan	Hatvany Lajos Füzete két új kötetének bemutatása – tudományos ülés	H. Szilasi Ágota művészettörténész

Múzeumpedagógiai és Közönségkapcsolati osztály továbbképzési tapasztalatai

Gárdonyi Géza Irodalmi Fesztivál – MIRE országos továbbképzés

A fesztivál a magyarországi irodalmi emlékházak találkozója is volt, így több magyarországi irodalmi emlékház jelenhetett meg kamara kiállításon (pl.: Szekszárd, Eger), tudományos-ismeretterjesztő program keretében, (pl.: Prügy, Szekszárd, Petőfi Irodalmi Múzeum), népszerűsíthették kiadványaikat, programjaikat, az adott író, költő életművét, illetve számos irodalmi emlékház tartott múzeumpedagógiai foglalkozást, (pl.: Agárd, Eger, Szekszárd, Prügy) ezzel is közelebb hozva a látogatókat az adott irodalmi örökséghez.

A találkozón szakmai tanácskozásra is sor került. Az irodalmi emlékházak találkozója és programjaik nagyszerű lehetőséget adtak arra, hogy az irodalmi muzeológia küldetésével, eszközeivel, céljaival is megismertessük az érdeklődőket. Új együttműködési lehetőségek körvonalazódhat. (pl.: kamara-kiállítások tájoltatása, a Gárdonyi-kuckó fogadása)

A közösen készített kiállítást 1326 fő tekintette meg.

A résztvevő irodalmi emlékházakat képviselők száma: 44 fő

Múzeumpedagógiai bemutatók száma: 6 alkalom

Ezek látogatóinak száma: kb.: 20-25 fő/alkalom

Előadások, prezentációk száma: 9

Az alábbi irodalmi emlékházak illetve irodalmi múzeumok jelentek meg programjaikkal, kiadványaikkal:

Petőfi Irodalmi Múzeum – Budapest, Debreceni Irodalmi Múzeum, Babits Mihály Emlékház – Szekszárd, Irodalom háza – Szekszárd, Jókai Mór Emlékház– Balatonfüred, József Attila – Balatonszárszó, Móricz Zsigmond – Tiszacsécse, Vörösmarty Mihály – Kápolnásnyék, Weöres Sándor – Budapest, Gárdonyi Géza – Agárd, Mesemúzeum – Budapest, Móricz Zsigmond Emlékház – Prügy, Gárdonyi Géza Emlékház - Eger

A fesztiválon több helyszínen, így az Egri Várban, a Bródy Sándor Könyvtárban, az Agria Parkban, a Dobó-téren, az Érsekkertben és a Gárdonyi házban zajlottak programok. Szakmai programjainkon irodalmi kiállításokat mutattunk be interaktív módon, (*Születtem Egerben, amire büszke vagyok, Arcon formált világkép*) melyre főleg a felnőtt látogatók jöttek. A 25-30 fős közönség a kiállítások bemutatása közben kérdéseket tehetett fel a

kiállítás kurátorainak, személyes olvasmány- és színházi élménybeszámolót is tarthattak. (5 alkalom) Fontos eredmény, hogy több tanár is eljött, akik diákjaik felé fogják közvetíteni a kiállítások üzenetét. Örömmel vettek részt a Gárdonyi házban felolvasó programokon, tudományos-ismeretterjesztő előadásokon (5 alkalom), a szerkesztett irodalmi műsorokon és kávéházakban. (4 alkalom)

Alkal- mak	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma, cím, időtartam, a résztvevők száma	A szervező neve, beosztása
1	2013. augusztus 8-11. összesen: 32 óra	Dobó István Vármúzeum	Magyar Irodalmi Emlékházak Egyesülete – Irodalmi muzeológusok országos továbbképzése az I. Gárdonyi Géza Irodalmi fesztiválhoz kapcsolódóan — közös kiállítás az emlékházak anyagából — muzeológiai és múzeumpedagógiai bemutatók — tudományos emlékülés — Jó gyakorlatok bemutatása (Gárdonyi év, Weöres év) — részvétel a fesztivál programjain — Résztvevők: 13 intézmény, 44 fő	Sz. Király Júlia irodalomtörténész -muzeológus
2	2013. december 4-5.	Dobó István Vármúzeum	Múzeumi közművelődési szakemberek továbbképzése Egerben Pályázat, önkéntesség. programfinanszírozás, emlékévekben rejlő lehetőségek	Szécsényi Orsolya, közönségforgalmi igazgatóhelyettes Sz. Király Júlia irodalomtörténész muzeológus

A megyei módszertani központ Egerben a Dobó István Vármúzeumban megkezdte a tevékenységét. Félelmeinkkel ellentétben – mivel speciális helyzet alakult ki Heves megyében a muzeális intézmények alacsony száma miatt – mégis igen nagy az érdeklődés a megyében, önkormányzati fenntartásban lévő muzeális intézmények, elsősorban a közérdekű muzeális kiállítóhelyek szakmailag helytálló és jogilag megfelelően alátámasztott működtetésének elérése érdekében. Számos megyei települési önkormányzat polgármestere megkereste intézményünket, hogy szakmai segítséget, tanácsot kérjenek a jogszerű működtetéshez. Restaurálási és állagmegóvási tanácsokért is szakembereinkhez fordultak. Soha nem tapasztalt kölcsönösen jó együttműködés alakult ki a muzeális intézmények fenntartói és a megyei hatókörű városi múzeum, a Dobó István Vármúzeum között. Reményeink szerint ez még csak a kezdet és még aktívabb és hatékonyabb lehet majd ez a kapcsolat. Sajnos a módszertani tevékenység sikeres és hatékony dokumentálása még csak kezdeti állapotban van intézményünkben, amin igyekszünk javítani.

III. MUNKATERVBEN NEM SZEREPLŐ TÖBBLET FELADATOK TELJESÍTÉSE

–Segítség nyújtás a leégett Krasznahorkai Vár tárgyainak restaurálásában. A Betlérben végzett munka során 60 db tárgy került kezelésre. A munkában részt vett restaurátorok: Nagy Péter, Sikéné Kovács Melinda, Szabó Csabáné, Veresné Vendrei Katalin.

–A Művészetek Háztól átvett Zsinagóga Galéria pályázatainak működtetése nem volt tervezett feladat: TIOP, TÁMOP–3.2.11, TÁMOP –3.2.8.-12

A projektek átadása a Dobó István Vármúzeum részére Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata 148/2013. (III. 28.) sz. közgyűlési határozatának értelmében a Művészetek Háza Eger Kulturális és Szórakoztató Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft. átszervezése miatt történt 2013. április 1-jétől.

Időszakos kiállítások - TÁMOP 3.2.8.B-12/1-2012-0007 számú pályázathoz kapcsolódtak

2013. január 30. kiállítás megnyitó. Nyitva tartás: 2013. január 31 – április 27.

20. századi magyar grafika és „minden a közelítésen múlik” – Tóth Menyhért grafikai munkásságát bemutató kiállítások (Helyszín – Zsinagóga Galéria)

A 20. századi magyar grafika anyagából egy válogatás (Helyszín – Vitkovics-ház)

2013. július 1. kiállítás megnyitó Nyitva tartás: 2013. július 2 – július 28.

RE-FORMA/Design kiállítás (Helyszín – Zsinagóga Galéria)

Média és design a MOME – Moholy–Nagy László Művészeti Egyetem – hallgatóinak szemével (Helyszín – Vitkovics-ház)

Múzeumpedagógiai foglalkozások 2013. április 1-jétől

1. TIOP-1.2.2-08/1 Múzeumok iskolabarát fejlesztése és oktatási-képzési szerepének infrastrukturális erősítése (Projekt fenntartási kötelezettség)		
A fenntartás során megvalósult tevékenységi formák 2013-ban: Nem formális, informális tanulási alkalmak:	<u>alkalom</u>	<u>fő</u>
<u>Képző-, iparművészeti gyermek alkotókör:</u> tanítási rendhez igazodva, hetente szerdán 15.00–16.30-ig (1 foglalkozás 2 tanulási alkalomnak számít a TIOP fenntartási jelentésben)	14 foglalkozás (28 tanulási alkalom)	54
<u>Felnőtt tűzzománc alkotókör:</u> július-augusztus kivételével keddenként 17.00-20.00-ig (1 foglalkozás 3 tanulási alkalomnak számít a TIOP fenntartási jelentésben)	23 foglalkozás (69 tanulási alkalom)	148
<u>Tematikus nyári napközis alkotótábor:</u> 2013. július 1–5. naponta 9.00–16.00 (1 nap foglalkozása 6 tanulási alkalomnak számít a TIOP fenntartási jelentésben)	5 nap (36 tanulási alkalom)	19 fő/nap

2. TÁMOP 3.2.11/10-1-2010-0145: Nevelési-oktatási intézmények tanórai, tanórán kívüli és szabadidős tevékenységeinek támogatása Kreatív interakció/Képzőművészet népszerűsítése Egerben (Projekt fenntartási kötelezettség)		
A fenntartás során megvalósult tevékenységi formák 2013-ban:	<u>alkalom</u>	<u>fő</u>
<u>Heti szakkör óvodás csoport részére</u> (Csillagfény Óvoda, Eger-együttműködési szerződés alapján –óvodapedagógus és a múzeumpedagógus irányításával)	18	15 fő/alkalom
<u>Havi szakkörök középiskolás diákok részére,</u> együttműködési szerződést kötött intézmények részvételével– szaktanárok és a múzeumpedagógus irányításával kiállítások feldolgozása	20	10 fő/alkalom
<u>Heti szakkörök középiskolás diákok részére,</u> együttműködési szerződést kötött intézmények részvételével– szaktanárok és a múzeumpedagógus irányításával kiállítások feldolgozása	54	15 fő/alkalom

3. TÁMOP 3.2.8.B-12/1-2012-0007: Múzeumok Mindenkinek Program – Múzeumok oktatási-képzési szerepének erősítése Látásra nevelés/ Képző- és iparművészet népszerűsítése Egerben A projekt időbeli ütemezése: 2012. július 1–2013. augusztus 31.		
Megvalósult tevékenységi formák 2013. április 1-jétől 2013. augusztus 31-ig:	<u>alkalom</u>	<u>fő</u>
<u>Műhelymunka sorozat</u> Résztevő intézményenként, a tematika szerint, 2 foglalkozás	8	10 fő/alk.
<u>Szünidei múzeumi gyermekfoglalkoztató napok – iparművészeti tábor</u> – 2013.06.16-2013.06.21. – 2013.06.24-2013.06.28.	2x5nap	35fő
<u>Szabadegyetem-előadásorozat</u> – 2013.04.10. Szigeti Csongor médiaművész: Reklámuniverzum – 2013.04.17. Simonovics Ildikó művészettörténész: Így öltöztök ti – 2013.05.15. Harmati Hedvig DLA textilművész: A design oktatás mai helyzete – 2013.05.22. Mikulás Ferenc producer: A Kecskeméti Rajzfilmstúdió	4	164
<u>Egész napos családi foglalkozás</u> – 2013. április 13. szombat 10.00-16.00 Grafikai családi alkotónap – 2013. május 24. péntek 9.00-16.00 Workshop: design és média – 2013. május 25. szombat 17.00-23.00 Média és design bemutatók	3	180

IV. PÉNZÜGYI ADATOK
V.

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2013. évi terv	2013. évi tény
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	144.107	279.425
	– ebből a belépőjegyekből származó bevétel	99.672	142.271
	– ebből régészeti bevétel	7.874	58.057
	– ebből múzeumi bolt bevétele		
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	177.633	294.554
	– ebből fenntartói támogatás	177.633	238.041
	– ebből központi költségvetési támogatás		
	– ebből pályázati támogatás		56.413
	– pályázati támogatásból EU-támogatás		3.053
	Egyéb bevétel összesen		
	Bevétel összesen	321.740	604.281
Kiadás	Személyi juttatás	135.097	180.304
	Járulékok	36.135	46.444
	Dologi kiadás	145.708	263.283
	Egyéb kiadás	4.800	50.771
	Kiadás összesen	321.740	540.802

Eger, 2014. február 26.

Berecz Mátyás
múzeumigazgató